

ÚJ

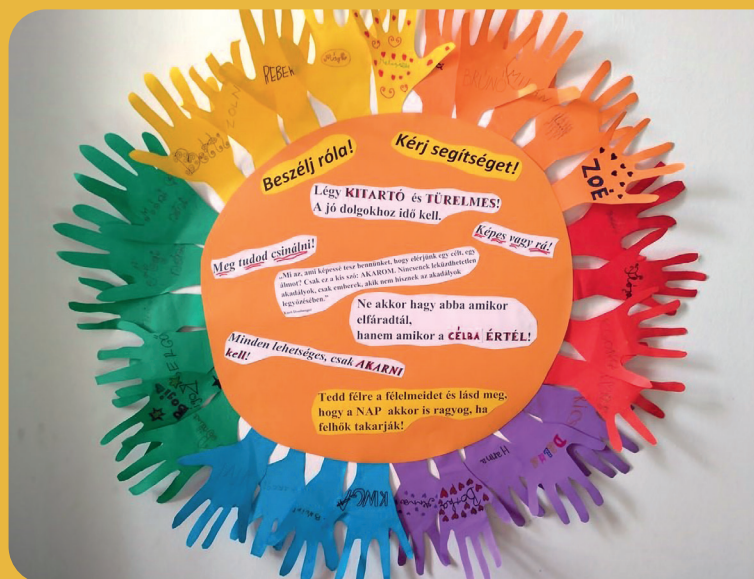
KÖZNEVELÉS

2021. ÁPRILIS | 77. ÉVF. 4. SZÁM

Digitális Témahét

www.digitalistemahet.hu

TÉMAHETEK

OKTATÁSI
HIVATAL

ÁPRILIS 11.

A MAGYAR KÖLTÉSZET NAPJA

Petőfi Sándor

Ki a szabadba!

Ki a szabadba, látni a tavaszt.
Meglátni a természet színpadát!
Az operákban ki gyönyörködik?
Majd hallhat ott kinn kedves operát.

A természetnek pompás színpadán
A primadonna a kis fülemile;
Ki volna, énekesnők! köztetek
Merész: versenyre kelni övele?

Megannyi páholy mindenik bokor,
amelyben ülnek ifjú ibolyák.
Miként figyelmes hölgyek... hallgatván
A primadonna csattogó dalát.

És minden hallgat, és minden figyel,
És minden a legforróbb érzelem...
A kösziklák, e vén kritikusok,
Maradnak csak kopáran, hidegen.

Örök témák

Szöveg: **Indri Dániel Janisz** főszerkesztő | Fotó: Dömölky Dániel

Vannak olyan ügyek, témák, melyek megismerését nem lehet elég korán elkezdni. Emlékszem, én – az óvodának köszönhetően – már egész fiatalon megtanultam, hogy a bőlömbika nem a matadorok felé fut, hanem egy kistestű madár, és rendszeres kirándulásokat tettünk a közeli erdőbe, megismertük a minket körülvevő természetet és azt, miként lehet annak szépségét megmutatni még unokáinknak is. Ugyanilyen fontos ugyanakkor az is, hogy már gyerekkorban jól bánjunk a pénzzel, tanuljuk meg ügyesen beosztani a zsebpénzt, később pedig tudatosan figyeljünk oda, és tudjunk válogatni a különféle pénzügyi ajánlatok között.

Immáron több éve futnak sikeresen azok a tematikus hetek, melyek során évről évre olyan, a fentiekhez hasonló, a gyermekek jövőjét meghatározó témákkal foglalkozhatunk, mint a pénzügyi tudatosság, a fenntarthatóság vagy az elmúlt egy évben különösen nagy hangsúlyt kapott digitális kompetenciafejlesztés. Ezek mellett az iskolák számos projekthez tartanak, melyeknek csupán a fantáziájuk szab határt; azonban a PÉNZ7, a Fenntarthatósági Témahét, illetve a Digitális Témahét mögött olyan szakemberek által összeállított tanmenetek, ajánlások, feladatok és videók állnak, melyek megkönnyítik a pedagógusok munkáját.

Ez alkalommal azon szervezeteket kerestük meg, akik a legkompetensebbek a témában. *Sütő Ágnessel*, a Magyar Bankszövetség kommunikációs főtitkárhelyettesével a PÉNZ7 missziójáról beszélgettünk, *Néder Katalint*, a Fenntarthatósági Témahét programvezetőjét pedig a hazai és határon túli nevelési-oktatási intézményekben is megszervezhető tanórákról kérdeztük. A Digitális Témahét működéséről és tapasztalatairól *dr. Főző Attila László* senior digitális fejlesztővel beszélgettünk; bemutatjuk továbbá a Boldogságóra Programot, mely szintén egy egyedülálló kezdeményezés a mentális egészség megőrzése érdekében.

A hamarosan kezdődő érettségik kapcsán *Aktuális* rovatunkban górcső alá vesszük az idei felsőoktatási felvételi jelentkezések számait, amelyben *dr. Vanó Renáta*, az Oktatási Hivatal felsőoktatási elnökhelyettese volt segítségünkre. A két évente megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferencia idén 35. alkalommal tartja meg szekcióit, ezúttal – a koronavírus-járvány miatt – rendhagyó keretek között. A még zajló konferenciáról *dr. Cziráki Szabinát*, az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) titkárát kérdeztük. Ugyancsak olvashatnak egy másik versenyről, mely a fiatalabb korosztályt célozza meg: a nemrég lezajlott Bod Péter Országos Könyvtárhaználási Versenyről *Dömsödy Andrea*, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum iskolai könyvtári referense számolt be lapunknak.

Van új a NAT alatt rovatunkban ezúttal is az új Nemzeti alaptervnek megfelelően átdolgozott tankönyvekből válogattunk, *Lélekbúvár* rovatunkban pedig arra a kérdésre válaszol *Lakatos Anett* iskolapszichológus, hogy milyen problémák esetén és hogyan tud segíteni az iskolapszichológus.

Jó olvasást, az érettségiztető tanároknak pedig kitartást kívánok!

Új Köznevelés magazin

Alapító: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Kiadó: Oktatási Hivatal (OH)

Felelős kiadó: Brassói Sándor, az Oktatási Hivatal megbízott elnöke

Felelős szerkesztő: Kamp Alfréd főosztályvezető

Főszerkesztő: Indri Dániel Janisz

Szerkesztő: Dallman Kristóf Gergő, Németh Gábor

Szerkesztőbizottsági tagok: Kaposi József, Ötvös Zoltán

Olvasószerkesztő: Gyimesné Szekeres Ágnes

Tördelőszerkesztő: Pattantyus Gergely

Hirdetés: koznevelas@oh.gov.hu

Cikkeket az alábbi e-mail-címre várunk:

koznevelas@oh.gov.hu

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Meg nem rendelt cikkekért nem áll módunkban honoráriumot fizetni.

SZERKESZTŐSÉG:

Cím: 1074 Budapest, Rákóczi út 70–72.

E-mail: koznevelas@oh.gov.hu

Honlap: folyoiratok.oh.gov.hu/uj-koznevelas

Layout-tervek: Salt Communications Kft.

Címdal fotó: vaol.hu/Szendi Péter (Föld napja a vépi iskolában)

Fotók: Shutterstock.com

ISSN 2064-0625

Terjedelem: 3 ív

Tartalom

BEKÖSZÖNTŐ

- 1 Indri Dániel Janisz: Örök témák

AKTUÁLIS

- 3 Felsőoktatási felvételi 2021 – interjú **dr. Vanó Renátával**, az Oktatási Hivatal felsőoktatási elnökhelyettesével
- 6 A TDK örök! – interjú **dr. Cziráki Szabinával** a 35. Országos Tudományos Diákköri Konferenciáról
- 11 Thor és Andersen a könyvtárban – beszámoló az idei Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyről
- 16 Beszámoló a Magyar Történelmi Társulat Tanári Tagozatának Perspectives című kétnapos konferenciájáról

OKTATÁS-NEVELÉS

VAN ÚJ A NAT ALATT

- 17 Megújuló tankönyvek az Oktatási Hivatal gondozásában

LÉLEKBÚVÁR

- 20 Mi fán terem az iskolapszichológus? – interjú **Lakatos Anett** iskolapszichológussal

A HÓNAP TÉMAJA: TÉMAHETEK

- 24 PÉNZ7 – Pénzügyi és Vállalkozói Témahét – interjú **Sütő Ágnessel**, a Magyar Bankszövetség kommunikációs főtitkárhelyettesével
- 30 Fenntarthatósági Témahét – interjú **Néder Katalin** programvezetővel
- 35 Digitális Témahét – interjú **dr. Főző Attila László** senior digitális fejlesztővel
- 38 Boldogságórák gyerekeknek – bemutatkozik a Boldogságóra Program

A MI VILÁGUNK

- 42 Kulturális ajánló
- 44 Évfordulók
- 46 Iránytű
- 48 Pályázatok

Hogyan tovább?

Felsőoktatási felvételi 2021

A gyermekkor – oktatási szempontból – az érettséggel zárul le, a felnőttkor pedig sokak esetében a felsőoktatással kezdődik. Fiatalok tízezrei izgatottan várják azt a nyári estét, amikor megkapják a felvételijük sikerességéről szóló értesítést. A felvételi jelentkezéssel kapcsolatos adatokról és tudnivalókról **dr. Vanó Renátát**, az Oktatási Hivatal felsőoktatási elnökhelyettesét kérdeztük.

Szöveg: **Dallman Kristóf**

Február 15-ig adhatták be jelentkezésüket azok, akik 2021 szeptemberében a felsőoktatásban szeretnék folytatni tanulmányaikat. Hogyan változott a jelentkezések száma az elmúlt évekhez képest, illetve mik az idei év „slágerképzései”?

A továbbtanulás fontossága, illetve a diploma hozzáadott értéke napjainkra beépült a köztudatba. Az élet azt igazolja, hogy a diplomások sikeresebbé válhatnak, illetve az oklevéllel rendelkezők többet kereshetnek. Nem meglepő tehát, hogy továbbra is sokan jelentkeznek a hazai felsőoktatási intézményekbe. Ugyanakkor kiemelendő, hogy a felsőfokú végzettség nemcsak az egyént, az egyéni boldogulást, hanem a társadalmat és a gazdaságot is erősíti. A magyar felsőoktatási intézmények a képzések, ismeretek széles skáláját nyújtják, mindenki megtalálhatja az érdeklődésének, elképzelésének megfelelő lehetőségeket. A felsőoktatási intézményekbe jelentkezők száma rendszerint bizonyos kismértékű ingadozásokat mutat, a legfrissebb jelentkezési számok azonban ismét fellendülési tendenciát jeleznek. Idén összesen 101.878 fő nyújtott be jelentkezést február 15-éig, ami jelentős, mintegy 11%-os növekedést jelent a tavalyi összjelentkezői létszámhoz képest. A továbbtanulni vágyók túlnyomó többsége természetesen magyar állami ösztöndíjas képzésre jelentkezett első helyen. Az ösztöndíjas képzést első helyen megjelölők aránya – a korábbi évekhez hasonlóan – 84%. A jelentkezők csaknem ötöde célzott meg valamilyen mesterképzést.

Képzési szint	Aránya az első helyes jelentkezők közül
alapképzés	63%
osztatlan mesterképzés	12%
felsőoktatási szakképzés	6%
mesterképzés	19%

A jelentkezők között a legnépszerűbbek a gazdaságtudományi, a bölcsészettudományi, valamint a műszaki képzési területek. Hangsúlyozandó, hogy mintegy ötödével többen jelentkeztek pedagógusképzésekre, illetve nőtt az informatikát választók száma is. A jelentkezésekkel kapcsolatos részletes statisztika megtalálható a felvételi eljárás hivatalos honlapján, a **www.felvi.hu** weboldalon. A jelentkezők itt a korábbi adatsorokat böngészve megtudhatták, hogy az elmúlt években milyen teljesítmény volt szükséges a bejutáshoz.

A 2021-es általános felvételi eljárás során a legnépszerűbb alapképzési szakok a gazdálkodási és menedzsment, a pszichológia, valamint a kereskedelem és marketing voltak. Osztatlan mesterképzésen pedig a jogász és az általános orvosi képzést célozták meg a legtöbben.

Alapképzés

Szak	Első helyes jelentkezők száma
gazdálkodási és menedzsment	5389
pszichológia	4340
kereskedelem és marketing	2928
mérnökinformatikus	2701

Osztatlan mesterképzés

Szak	Első helyes jelentkezők száma
jogász	4248
általános orvos	2385
állatorvos	551

Mennyien választották idén a pedagógusképzést?

A tavalyihoz képest 19%-kal többen, közel tízezren választottak idén első helyen a pedagógusképzések közül. Az adatok azt mutatják, hogy 2021-ben mind az alap-, mind a mesterképzési szakok tekintetében jelentősen növekedett a jelentkezők száma. Szembetűnő és kiemelendő az erőteljes átrendeződés a munkarendeken belül. Pedagógusképzés képzési területen a levelezők aránya a nappali munkarendűekhez képest megugrott, nappalira ugyanis szinte pontosan ugyanannyian jelentkeztek első helyen, mint tavaly. A jelentkezői többlet tehát a levelező munkarendben realizálódott. Az alapszakok közül a csecsemő- és kisgyermeknevelő szakra 644, az óvodapedagógus szakra 1851, a tanító szakra pedig 1095 első helyes jelentkezés érkezett. Továbbra is igen népszerű a gyógypedagógus-képzés, amelyre 1820 első helyes jelentkező pályázott. Az osztatlan pedagógusképzés szakjaira, szakpárjaira idén mintegy 2000 jelentkező nyújtotta be első helyen a jelentkezését, ami a tavalyival megegyező nagyságrend.

A pedagógusképzés területén a Klebelsberg Képzési Ösztöndíj (<https://kk.gov.hu/klebelsberg-kepzesi-osztondij>) lehetősége is hozzájárul a megfelelően képzett, szakmailag elhivatott pedagógus-utánpótlás biztosításához. Azok pályázhatnak, akik felvételt nyertek, vagy már folytatják tanulmányaikat osztatlan tanárképzésben, gyógypedagógia vagy tanító alapképzési szakokon. A pályázónak vállalnia kell, hogy sikeres záróvizsga után fél éven belül megszerzi oklevelét, valamint újabb fél éven belül szakképzettségének megfelelő munkát vállal. Tehát záróvizsgálja után egy éven belül gyógypedagógusként, tanítóként vagy tanárként kell elhelyezkednie.

Történt-e bármilyen változtatás az eddigi évek felsőoktatási felvételi szabályaihoz képest?

A felsőoktatási felvételi eljárást meghatározó jogszabályok évente kisebb-nagyobb mértékben változnak, alkalmazkodva az egyéb területeken végbemenő változásokhoz, illetve korrigálva, pontosítva az eljárási szabályokat. Az idei eljárásban bővült a többletpontok rendszere, valamint a felsőoktatási szakképzésben végzettek számára is nyitottá vált az a lehetőség, hogy – intézményi döntés alapján – emelt szintű érettségi nélkül felvételt nyerjenek alap- és osztatlan képzésre az oklevelük alapján.

Fontos változás az is, hogy az idei felvételi eljárástól a szakképzettséggel (középfokú szakképzettséget tanúsító oklevél) vagy szakképesítéssel (OKJ bizonyítvány, képesítő bizonyítvány) rendelkező jelentkezők szakmai vizsgája alapján is ki lehet számítani az érettségi pontokat, amennyiben szakiránynak megfelelő alapképzésre, illetve osztatlan képzésre jelentkeznek. Ennek részletes ismertetésére az interjú keretei szűknek bizonyulnának, a pontos szabályok, feltételek megtalálhatók a felsőoktatási felvételi tájékoztatóban, a **www.felvi.hu** honlapon.

A szeptemberi tanévkezdés számos felsőoktatási intézmény esetében egy új, megváltozott fenntartói struktúra megjelenését is magával hozza. Milyen hatással voltak a jelentkezési számokra a modellváltással kapcsolatos információk?

Több évnek kell eltelnie, hogy a jelentkezők – megismerve az átalakulás folyamatát és az egyes intézmények stratégiájának alakulását – a jelentkezéseikkel visszaigazoljanak ilyen jellegű folyamatokat. Az mindenesetre jól látszik az adatsorokból, hogy a már alapítványi fenntartásba került egyetemek szinte mindegyike, valamint az alapítványi fenntartást a jövőben választó, tervező intézmények zöme is emelni tudta jelentkezői számait az előző évhez képest. Kiemelendő, hogy az alapítványi fenntartásba került felsőoktatási intézményekben – a Budapesti Corvinus Egyetem kivételével – is magyar állami ösztöndíjas, valamint önköltséges finanszírozási formában folytathatják a tanulmányaikat a hallgatók.

A járvány elleni intézkedések miatt az utóbbi egy évben több időszakban is kihívást jelenthetett a nyelvvizsgaszerzés. A kötelező középfokú nyelvvizsga bemeneti követelményként való alkalmazása lekerült ugyan a napirendről, a pluszpontok miatt hangsúlyos a szerepük a nyelvtudást igazoló dokumentumoknak. A rendelkezésre álló statisztikák alapján mennyire jelentett nehézséget a nyelvvizsgaszerzés az utóbbi egy évben?

A járvány és az emiatt elfogadott intézkedések természetesen hatottak a nyelvvizsgára jelentkezők számára is, ugyanakkor nagyon pozitív folyamatok is elindultak, például egyre több nyelvvizsgaközpontban van már lehetőség a nyelvvizsga online letételére is. Az továbbra is cél, hogy a felsőoktatásba jelentkezők minél nagyobb arányban rendelkezzenek nyelvtudással, mert a tanulmányaik folytatásához, illetve a munkaerőpiacon is ez ma már egyre inkább követelmény. Fontos megjegyezni azt is, hogy az emelt szintű nyelvi érettségi legalább 60%-os teljesítése megfelel a B2 szintű nyelvvizsgának. Évről évre a fiatalok egyre nagyobb része él ezzel a lehetőséggel, felismerve azt az előnyt, hogy így a felvétel feltételét és a nyelvtudásért járó többletpontot is egyszerre tudják megszerezni.

Milyen lehetősége van azoknak, akik még nem tudtak csatolni minden, a felvételi eljáráshoz szükséges dokumentumot, vagy esetleg kicsúsztak a jelentkezési határidőből?

Természetes, hogy a jelentkezéskor még nincs minden, a jelentkezéshez és pontszámításhoz szükséges dokumentum a jelentkezők birtokában. Ez nem jelent problémát, mert a később szerzett dokumentumokat legkésőbb 2021. július 8. éjfélig fel lehet tölteni az e-felvételi rendszerébe, és azokat az Oktatási Hivatal figyelembe is veszi a pontszámítás során. A jelentkezés évében külföldön érettségizők, illetve diplomázók számára a határidő néhány nappal később van, ők július 14-éig tölthetik fel a dokumentumaikat. A július 8-ai határidőig van lehetősége minden jelentkezőnek arra, hogy módosítsa a megjelölt képzései, jelentkezési helyei elbírálási sorrendjét. Fontos szabály az, hogy sorrendmódosítás csak egyszer kezdeményezhető.

A felsőoktatási felvételi eljárásról szóló kormányrendelet értelmében a jelenlegi eljárásban a jelentkezések benyújtásának, valamint a jelentkezési helyek megjelölésének határideje 2021. február 15., a hitelesítés határideje 2021. február 20. napján járt le. A határidő után jelentkezni és hitelesíteni nem lehet. Pótfelvételi eljárásra az elmúlt időszakban minden évben sor került. Amennyiben az idén is meghirdetik a pótfelvételt, azok, akik lemaradtak a fenti határidőkről, vagy egyetlen általuk megjelölt képzésre sem nyernek felvételt, jelentkezhetnek a pótfelvételi eljárás során meghirdetett szakokra, illetve a már felsőfokú oklevéllel rendelkezők válogathatnak a szakirányú továbbképzések kínálatából. Utóbbiakra jellemzően nyár végén, kora ősszel vannak a jelentkezési határidők. Érdemes tájékozódniuk a **felvi.hu**-n, illetve a szakirányú továbbképzést hirdető intézmények honlapján.

Ez ugyan elsősorban nem szabályozási kérdés, de mit gondol, az elmúlt év digitális oktatási tapasztalataiból van-e olyan aspektus, ami hosszabb távon is velünk maradhat?

Az egyetemista korosztály már a digitális korban nőtt fel, többségük már készség szinten tudja használni az okostelefonokat, számítógépeket, azok programjait. Ez azt is jelentette, hogy a digitális munkarendre való áttérés ennek a korosztálynak szinte zökkenőmentesen sikerült. A digitális oktatás természetesen radikálisan átalakította az oktatásszervezést, illetve az oktatói munkát is. Egészen biztos, hogy ezek közül több megoldást akkor is alkalmazni tudnak, ha megszűnik a pandémiás helyzet.

A TDK örök!

Interjú dr. Cziráki Szabinával

A tudományos diákköri tevékenység immár 70 éve jelenti a magyar felsőoktatási tehetséggondozási rendszer egyik sarokkövét. A kétévente megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferenciák (OTDK) közti időben hallgatók tízezrei mutatják be kutatásaikat a különböző kari és intézményi fordulókban. Idén tavasszal már a 35. OTDK szekcióit szervezik meg a felsőoktatási intézmények. A TDK rendszeréről, valamint a középiskolások számára elérhető lehetőségekről **dr. Cziráki Szabinával**, az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) titkárával beszélgettünk.

Szöveg: **Dallman Kristóf**

Az Agrártudományi Szekció megnyitásával kezdetét vette a 35. Országos Tudományos Diákköri Konferencia. Milyen utat járt be a Tudományos Diákköri mozgalom az elmúlt hetven évben?

A Tudományos Diákköri tevékenység 1951-ig vezethető vissza. Az első TDK-konferenciákat az Eötvös Loránd Tudományegyetemen és a Veszprémi Vegyipari Egyetemen tartották. Ezt követően 1955-ben rendezték meg az első OTDK-t, akkor még Tudományos Diákkörök Első Országos Konferenciája néven, ahol a hallgatók 119 pályamunkát mutattak be. Innen indult maga az Országos Tudományos Diákköri Konferencia, és jutott el odáig, hogy 2021-ben már a 35. alkalommal rendezhetjük. A megmérettetés tizenhat tudományterületi szekcióban történik, azon belül pedig tagozatokba beosztva versenyeznek a hasonló témában induló hallgatók.

Hogyan működik és milyen elemei vannak a Tudományos Diákköri rendszernek?

Mindennek az alapja a tudományos diákköri tevékenység, ami a hallgató és az oktató közti együttműködésre, egyfajta önképzőköri tevékenységre épül. Ennek a keretében a hallgatók a kötelező tanulmányaikon túlmutató ismeretekre tesznek szert, bekapcsolódnak kutatásokba, vagy önálló kutatásokat végeznek, a témavezetők ebben segítik őket. A hallgatók az egyénileg vagy kutatócsoportban elért kutatási eredményeiket egy pályaműben foglalják össze. Ezt a pályaművet nevezhetik be az intézményi és kari TDK-konferenciákra. Ezeket a konferenciákat szervezhetik meg jogosultságot arra, hogy részt vegyenek az Országos Tudományos Diákköri Konferencián. Az első olyan kari TDK-fordulót, ahol

már az idei OTDK-ra szereztek jogosultságot a hallgatók, még 2019 tavaszán rendezték meg. Látszik a hallgatók érdeklődése, hiszen az elmúlt két évben 1858 kari és intézményi fordulón összesen 12 736 pályaművet mutattak be a szerzők. A kari és intézményi zsűri az írásbeli és szóbeli fordulók értékelése alapján tehetnek javaslatot arra, hogy valaki szerepjen az OTDK-n. Összesen 6974 pályamunkát javasoltak a 35. OTDK-ra, ebből 4726-ot neveztek be a szerzők.

Idén a járványhelyzetre tekintettel online rendezik meg az OTDK szekcióit. Mennyiben mutatkozik ez meg a beérkezett pályamunkák számán?

Az online OTDK szervezése természetesen új kihívást jelentett, és ezt megelőzte az a folyamat, melynek során ki kellett alakítanunk, hogy az online oktatás időszaka alatt hogyan lehet kari és intézményi TDK-fordulókat rendezni. Az online oktatás TDK-ra tett hatását nem tudtuk előzetesen felmérni, de az OTDT arra számított, hogy csökkenni fog a benevezett pályamunkák száma. Ehhez képest meglepő fordulat, hogy többen neveztek be az idei OTDK-ra, mint két évvel ezelőtt. A benevezett pályamunkákból látszik, hogy jóval nagyobb nehézséget jelentett az online oktatás azoknál a tudományoknál, ahol elengedhetetlenek a kísérletek, hiszen a hallgatók nem tudnak bemenni a laborokba. Ezeknek a tudományoknak az esetében inkább csökkent, míg a társadalomtudományokban – elsősorban a közgazdaságtudományok területén – nőtt a benevezett pályamunkák száma.

Természetesen azt nehéz egyből megmondani a számok alapján, hogy a hallgatókra hogyan hatott az online átállás, de a terveink között szerepel, hogy az OTDK

A 35. OTDK számokban

Intézményi TDK-konferenciák száma a 35. OTDK-t megelőzően:	1858
Intézményi TDK-konferencián bemutatott pályamunkák száma:	12 736
OTDK-ra javasolt pályamunkák száma:	6974
Benevezett pályamunkák száma:	4726
Szerzők száma:	5206
Bírálok száma (2021. március 24-i állapot):	3117
Bírálatok száma (2021. március 24-i állapot):	7895
Témavezetők száma:	5975
TDK-felelősök száma:	510
Tagozatok várható száma:	530
Zsűritagok száma (2021. március 24-i állapot):	1112
Határon túli szerzők által benevezett pályamunkák száma:	261
Határon túli szerző hallgatók száma:	304
Határon túli zsűritagok száma (várhatóan):	~90
Határon túli megfigyelő tanár résztvevők száma:	97
Határon túli megfigyelő hallgató résztvevők száma (várhatóan):	~100–150
Nemzeti Tehetség Program támogatásai:	47 millió Ft
NKFI Alap támogatásai:	400 millió Ft
Összköltségvetés:	450 millió Ft (kb.)
Előállított dokumentumok száma (plakát, oklevél, maszk):	30 000 db

folyamán megkérdezzük a résztvevőket ezzel kapcsolatban. Amikor 2020 márciusában először rendelték el a digitális munkarendet a felsőoktatásban, az OTDT még reménykedett abban, hogy személyes jelenléttel lehet majd 2021 tavaszán megtartani a 35. OTDK-t, majd szeptemberben született meg az a döntés, hogy az összes szekciót online szükséges megrendezni. Ez teljesen más típusú szervezést igényel, hiszen ugyan szállást és étkezést nem szükséges rendelni, helyette viszont ki kell alakítani annak a módját, hogy a tagozatok zökkenőmentesen megvalósulhassanak az online térben. Ezt a folyamatot elősegítendő, már 2020 szeptembere óta elkezdtük mind a hallgatóknak, mind pedig a lebonyolításban részt vállaló oktatóknak kommunikálni, hogy online rendezzük meg az OTDK-t, így volt egy fél éves felkészülési idő, ami alatt az intézmények, illetve a hallgatók is felkészülhettek a megváltozott helyzetre.

Az OTDK-szekciók kísérőrendezvényei között rendre megjelennek középiskolásoknak szóló programok is. Az idei évben milyen lehetőségei vannak a bekapcsolódásra az érdeklődő fiataloknak?

Egyrészt vannak olyan középiskolás diákok, akik jogosultságot szereztek arra, hogy versenyzőként vegyenek részt az OTDK megmérettetésén. Összesen 51 középiskolás pályamunkát neveztek be, ezt nagy sikerként könyveltük el, hiszen ez pontosan megegyezik az előző OTDK-ra benevezett munkák számával, pedig az online megvalósítás miatt a középiskolások elérése és bevonása igazi kihívást jelentett. A középis-

kolások ugyanolyan bánásmódban részesülnek, mint a felsőoktatásból érkező versenyzők. Ugyanúgy bírálják a pályamunkáikat, amit a felsőoktatásból érkező hallgatók között kell bemutatniuk a tagozatokban. Nagyon örülünk, hogy folytatódik ez a hagyomány, hiszen két éve több helyezést is elértek a középiskolások. Azt még természetesen nem tudjuk, hogy ez idén miként fog alakulni, de drukkolunk, hogy most is ilyen sikeresen szerepeljenek az OTDK-n.

Másrészt a szekciók különféle kísérőprogramokat szerveznek a középiskolásoknak. Ez megvalósulhat úgy, hogy külön középiskolai tagozatot hoznak létre – erre példa a Fizika, Földtudományok és Matematika Szekció –, illetve akad olyan példa is, hogy érdeklődőként tudnak részt venni egy adott szekcióban és meghallgathatják az előadásokat. Ezt minden esetben a rendezők szervezik; mi központilag próbáltuk támogatni a rendezőket, de idén az online szervezés foglalta le a kapacitásunk nagy részét. A középiskolások ugyan – teljesen érthető módon – már nagyon belefáradtak a digitális munkarendbe, mégis bízunk benne, hogy lesznek közöttük olyanok, akik ellátogatnak az idei OTDK egyes szekcióira, és láthatják, hogy a hozzájuk korban közel állók milyen kutatásokat tudnak már folytatni, és milyen eredményeket tudnak elérni. Azért tartjuk az OTDK-t kiváló platformnak erre, mivel nagyon sokfajta pályaorientációs program van, ami rendkívül fontos és nagyon hasznos, viszont az OTDK-nak az a nagy előnye, hogy tényleg korban közel állók azok, akikről tanulhatnak, vagy akiknek a példáját látva kedvet kaphatnak a kutatói életpályához.

Volt már rá példa, hogy középiskolás fiatal ért el első helyezést az egyetemisták között, például Horváth Réka Anna is két évvel ezelőtt, akit 2019/5–6-os lapszámunkban kérdeztünk. Milyen esélyekkel indulhat egy középiskolás fiatal, éri-e bármiféle hátrány a felsőoktatásban tanuló társaihoz képest?

A középiskolásoknak nagyon más a meglévő tudásuk, ahogyan egy tudományos kutatáshoz hozzá tudnak állni. Pont Horváth Réka Anna példája mutatja meg, hogy így sem esélytelen ez a kihívás a számukra, igenis van esélyük a felsőoktatási hallgatók között arra, hogy jó eredményt érjenek el. Az online rendezés több szempontból lesz kihívásokkal teli, ezek közé tartozik az is, hogy a középiskolás versenyzők hogyan érzik majd magukat, illetve milyen hatékonysággal tudnak majd részt venni a megmérettetésen. Összességében ebből nehéz tendenciákat leszűrni, de az biztos, hogy nem Horváth Réka Anna volt az egyetlen középiskolai helyezett az előző OTDK-n, úgyhogy nem esélytelen a helyzet. A felsőoktatásból érkező versenyzőkhöz hasonlóan a középiskolásoknál is nagyon sok minden múlik azon, hogy milyen az eredeti alaptudásuk, a középiskolájuk,

illetve hogy ki a témavezetőjük. Ez utóbbi, úgy gondolom, az ő esetükben talán még fontosabb, mint az egyetemi hallgatók esetében.

Az idei év általános felsőoktatási felvételi eljárásában pluszpont jár bizonyos TDK/OTDK helyezések után. Kik és milyen kritériumokkal részesülhetnek a többletpontokban?

Azok kaphatnak pluszpontot, akik a verseny időpontjában tanulói jogviszonyban állnak. A felvételi kormányrendelet módosítása arról szól, hogy azok, akik még tanulói jogviszonyban állnak és részt vesznek az OTDK-n, az első, második és harmadik helyért 20 pontot, míg a különdíjért 10 pontot kaphatnak, ezen felül pedig a felvételi kormányrendelet módosítása alapján, az Új Nemzeti Kiválóság Program „Tehetiséggel fel!” konstrukciójába is bekerülnek az OTDK-n elért eredményért járó többletpontok. Ez azt jelenti, hogy amennyiben egy versenyző tanulóként eredményt ér el az OTDK-n, akkor nemcsak a többletpontokra jogosult, hanem arra is, hogy pályázzon erre az ösztöndíjra, és amennyiben olyan magyarországi felsőoktatási intézménybe nyer felvételt, amely részt vesz az Új Nemzeti Kiválóság Programban, akkor havi 100.000 forint ösztöndíjra lesz jogosult. Az Új Nemzeti Kiválóság Program pályázatai egyébként 2021. április 19-én jelennek meg, így ez a kérdés is nagyon aktuális.

Mi a TDK titka? Mitől tud a mozgalom immár hetven éve a magyar tudományos utánpótlásképzés sarokköve lenni?

Egyrésztől látszik, hogy folyamatos a hallgatói érdeklődés, ami leginkább a témavezetőknek köszönhető. Nagyon fontos, hogy vannak olyan elkötelezett oktatók, akiknek fontos, hogy valamilyen pluszt adnak a saját hallgatóiknak, ez jelenti az egész rendszer motorját. Az oktatók viszonylag állandók a felsőoktatásban, azt pedig külön jó látni, amikor olyanból lesz oktató, TDK-témavezető, aki korábban maga is OTDK-helyezést ért el, mivel szeretné visszaadni azt, amit ő is kapott ebben a rendszerben. Nagyon fontos szempont természetesen, hogy különböző helyeken – a középiskolások felsőoktatási felvételi mellett a mesterképzési, illetve PhD-felvételinél, valamint ösztöndíjak esetében is – pluszpontokat érnek a TDK-, illetve OTDK-helyezések. Emellett pedig a hallgatók az önéletrajzukba is belevélik, ha OTDK-n helyezést értek el, mert nemcsak a tudományos életben, hanem már a versenyszférában vagy a közszférában is tudják, hogy mi az az OTDK, és figyelembe veszik, ha van egy ilyen eredménye a jelentkezőnek. Másrészt természetesen ott van maga az elismerés és a közösség is, mert azért az OTDK szekciókon szakmai barátságok is szép számmal szoktak születni, bár pont ez most az online világban nehezebb. Ez inkább egyfajta járulékos haszna a rendszernek, a versenyzők nem ezért vágnak bele a tudományos diákköri tevékenységbe, de az OTDK-n szerzett élmények egy egész életre az egykori résztvevőkkel fognak maradni.

Beszámoló az idei Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekcióról és a Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekcióról

2021 tavaszán kezdetét vette a hazai felsőoktatás idei legnagyobb hallgatói tudományos seregszemléje, a 35. Országos Tudományos Diákköri Konferencia, amelyet az Országos Tudományos Diákköri Tanács 11 kiválasztott intézménnyel közösen bonyolít le. A COVID-helyzetre tekintettel az idén 70 éves tudományos diákköri mozgalom történetében először online formában rendezték meg a több mint 5000 hallgató részvételével zajló, nagyszabású rendezvénysorozatot.

A Nyíregyházi Egyetem adott otthont az OTDK két szekciójának is: a Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai, Könyvtártudományi Szekciónak és a Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekciónak, idén online formában.

A Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai, Könyvtártudományi Szekcióban (PPAK) 22 tagozatban, összesen 236 pályamunka érkezett, 275 témavezető segítette a versenyzők munkáját. A versenyen 221 dolgozat bemutatására kerül sor a 22 tagozatban, ahol jelenléti és online formában több mint hatvan zsűritag értékeli a munkákat.

A Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekcióban (TTT) 155 dolgozatot adtak be a hallgatók, amelyek közül a versenyen 151-et mutattak be a szekció 21 tagozatában. 21 magyarországi és 5 határon túli intézményből érkeztek dolgozatok.

A megnyitón a program elnöksége, zsűrije, online pedig az érdeklődők követhették nyomon a köszöntőket, előadásokat. Először *Vassné prof. dr. habil. Figula*

Erika, a Nyíregyházi Egyetem rektora, a konferencia ügyvezető elnöke mondott köszöntőt, majd online *prof. dr. Szendrő Péter*, az OTDT elnöke, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem professzor emeritusa mondta el ünnepi gondolatait. *Dr. Kovács Ferenc* Nyíregyháza Megyei Jogú Város polgármestere üdvözölte a városba látogató közönséget beszédében, ezt követték *prof. dr. Gáspár Mihály*, a Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekció szakmai bizottság elnökének, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Egyetemi Központ professzor emeritusának ünnepi gondolatai.

Köszöntőt mondott még *dr. habil. Kaposi József*, a Tanítás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekció szakmai bizottságának elnöke, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar Vitéz János Tanárképző Központ egyetemi docense, valamint *dr. habil. Weiszbürg Tamás*, az OTDT alelnöke, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajz és Földtudományi Intézet Ásványtani Tanszékének egyetemi docense. A megnyitó ünnepség plenáris előadását *prof. dr. Pléh Csaba*, a Central European University professzora tartotta, *Mit tanít a járvány az emberi kapcsolati rugalmasságról?* címmel.

A Roska Tamás Tudományos Előadás keretében pedig olyan doktorjelöltek színesítették az előadók palettáját, akik a kutatói életpályán a graduális képzést követő időszak tudományos eredményeinek bemutatásával népszerűsítik a kutatói életpályát. A TTT és a PPAK Szekciók Roska Tamás Tudományos Előadás díjazott-

jai idén *Asztalos Anikó* és *dr. Hegedűs Roland* lettek, akik oklevelet, illetve ezüst emléklapokot kaptak.

A verseny során a PPAK szekcióban több mint 100, a TTT szekcióban több mint 70 első, második és különdíjat osztottak ki. A zárókonferencián a PPAK szekcióban záróbeszédet mondott *prof. dr. habil. Pusztai Gabriella*, a TTT szekcióban *prof. dr. Szécsi Gábor*, az Országos Tudományos Diákköri Tanács alelnökei, valamint a PPAK szekció és a TTT szekció szakmai bizottságának elnökei, *prof. dr. Gáspár Mihály* és *dr. habil. Kaposi József*.

A zárókonferencián az OTDK legrangosabb díjait is kihirdették. **A Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ)** idén is két díjat ajánl fel. A díj célja, hogy az adott tudományterületen kiemelkedő fiatal munkáját elismerje, motiváltságát tovább erősítse, ezáltal támogatssa a hazai felsőoktatásban és tudományos pályán tevékeny szakemberek utánpótlását.

A DOSZ első felajánlása egy emléklapok és ingyenes részvételi lehetőség a 25. Tavaszi Szél Konferencián. **A díjat a TTT szekcióban Kiss Bernadett (Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Tanárképző Kar), a PPAK szekcióban pedig Szendi Attila (Eötvös Loránd Tudományegyetem) kapta.**

A második felajánlás a DOSZ Pszichológiai és Neveléstudományi Osztály díja, ami egy ajándéksomag, valamint ingyenes részvételi lehetőség a VII. Ifjú Pszichológiai és Neveléstudományi Kutatók Országos Konferenciáján. **A díjat TTT a szekcióban Pátkai Anna (Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító és Óvóképző Kar), a PPAK szekcióban pedig Pálffy Zsófia (Eötvös Loránd Tudományegyetem) kapta.**

A 2005. évi XXVII. OTDK óta **a Pro Scientia a verseny 16 szekciójában egy-egy különdíjat ajánl fel**, amelyet minden szekcióban annak a versenyzőnek adományoznak, aki az adott tudományterületen az OTDK-n a legkiválóbb, legértékesebb, illetve legreménytelibb eredményt éri el. Ez a különdíj tehát speciális, hiszen – ellentétben az egyes tagozatokban a helyezéseken felül kiosztható különdíjakkal – mindenütt az egész szekció legkiemelkedőbb teljesítményének

jutalma. 2019-ben a társaság **megalapította a Reménység kitűző különdíjat**. A korábbi tárgyjutalommal ellentétben a különdíj 2019-től, a XXXIV. OTDK-tól kezdve minden tagozatban egy valódi smaraggal ékesített, 925 ezrelékes finomságú ezüst kitűző, amely a reménység szimbóluma.

A PPAK szekcióban **a Pro Scientia Aranyérmesek különdíja a Reménység kitűző díjat Máttyás Eszter (Pázmány Péter Katolikus Egyetem), a TTT szekcióban pedig Mendrey Zsófia (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar) kapta.**

2021. április 22-én a Föld napját is ünnepeltük. Ennek tiszteletére a Nyíregyházi Egyetem ÖkoEgyetem csoportja mindkét szekciónk résztvevőit felkérte, hogy zöldüljünk egészségesen, és mutassuk meg együtt, hogy mennyit sportolunk. A SPORT challenge program során futottak, kerékpároztak és gyalogoltak az OTDK-versenyzők. A változatos áprilisi időjárás ellenére együtt összesen 111 km-t teljesítettek. A Challenge-ben 100 km után egy fát ültetett el a rendező intézmény a campusán, amely zöldebbé, élhetőbbé teszi a környezetünket.

A konferencia zárómozganata a rendezői staféta átadása volt. A stafétát a TTT szekcióban *dr. habil. Minya Károly*, főiskolai tanár, a Nyíregyházi Egyetem rektorhelyettese, a Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekció ügyvezető elnöke adta át *prof. dr. habil. Szécsi Gábornak*, a Pécsi Tudományegyetem dékánjának, aki a 36. OTDK Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekció rendező intézményének képviselője. A PPAK szekcióban a stafétát *Vassné prof. dr. habil. Figula Erika*, a Nyíregyházi Egyetem rektora, a Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai, Könyvtártudományi Szekció ügyvezető elnöke adta át a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara képviselőjében *dr. habil. Láng András* dékánhelyettesnek és *prof. dr. Péley Bernadette* intézetvezető asszonynak, akik a 36. OTDK Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi szekció rendező intézményének képviselői.

Thor és Andersen a könyvtárban

Idén is megrendezték a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyt

A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny egy tehetséggondozó verseny, amely kezdetben megyei jellegű volt, majd az 1993/1994-es tanévtől országossá nőtte ki magát. Jelenleg a 7–10. évfolyamos tanulók mutathatják meg tudásukat a két korcsoportra bontott, háromfordulós versenyben. Ez az egyetlen országos szintű könyvtárhasználati verseny, így fontosnak tartjuk, hogy élményt, tapasztalatot nyújtsunk a diákoknak és egyben módszertani megújulási lehetőséget a könyvtárostanároknak és más pedagógusoknak is.

Szöveg: **Dömsödy Andrea**, iskolai könyvtári referens, Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum

A feladatok eltérnek a hagyományos iskolai feladatoktól, komplexebb szövegértést és problémamegoldást várnak a diákoktól. Ezen a területen fejlesztésre van szükség, ez látható a nemzetközi szövegértési mérésekből és a résztvevők visszajelzéseiből is. Törekszünk arra, hogy a feladatok többek legyenek egy egyszerű adatkeresésnél, továbbá minden feladat valamilyen szituációhoz kapcsolódik, annak értelmezése része a tevékenységnek, aminek keretében a problémát meg kell oldani. Sokszor a megoldás során választási lehetőségek elé is állítjuk a diákokat, mely sok esetben szintén nehézséget okoz, de hiszünk abban, hogy az iskolán kívüli életre való felkészülésben ez segít, hiszen a mindennapokban és a munkában is sok az alternatív lehetőség, ritka az, amikor előre kikövezett úton kell végigmenni.

Az idei tanév témája Dánia volt. Az egyes fordulók problémahelyzetei mind az országhoz és annak kultúrájához kapcsolódtak. Az információs műveltség – és azon belül a könyvtárhasználat is – több részterületet ölel fel az információhasználat területén, az egyes tanévek során, a különféle fordulókban más-más kerül fókuszba. A feladatokat közzétesszük honlapunkon (www.opkm.hu/Bod_verseny), egyben és feladatonkénti adatbázisban is, annak érdekében, hogy a pedagógusok számára újrahasznosíthatóak legyenek.

Ajkai Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Általános Iskola, Sportiskola és Kollégium, Bánki Donát Intézményegység

Thor családja és a hiteles információk – Mi igaz a mai filmekben?

Az iskolai fordulóban a 9–10. évfolyamosok a skandináv mondavilág mai filmes sztárjának, Thornak családi kapcsolatait próbálták kibogozni többféle hiteles és kevésbé hiteles forrás összehasonlításával. A problémafelvetés: *Mi valós és mi tévhit a mai filmekben felkapott skandináv mitológiával kapcsolatban?* Érdekes csavar a problémafelvetésben, hogy beszélhetünk-e igazságról egy mitológiai történettel kapcsolatban. A verseny során többféle szövegtípussal kellett dolgozniuk a versenyzőknek. A szépirodalmi szöveget egy mai átirat, az ismeretterjesztő szöveget Wikipédia-szócikk, a vizuális szövegeket pedig egy családfa képviselte, és a játékfilmek is szóba kerültek.

A részfeladatok részben megkötik a tanulók munkáját, de azokon belül saját gondolatmenet is szükséges. Például a szereplőket egy általuk választott vizuális rendszerezési technikával kell kigyűjteni és annak kapcsán problémákat felvetni, kérdéseket megfogalmazni, majd ezek közül az általuk választottat megválaszolni. Mivel mitológiáról van szó, a felmerülő kérdésekre egyáltalán nem biztos, hogy megnyugtató, egyértelmű válasz adható, így maximális pontszámmal értékelhető a „nem tudom” válasz is, amennyiben a diák releváns,

hiteles források felhasználásával jut erre a következtetésre. A tanulást és a körültekintő választást is segíti a források összehasonlítását kérő feladat, mely számos hitelességet és relevanciát érintő szempontot ad meg. A feladat nem tárgyi, hanem alkalmazható tudást igényel, ezt erősítendő még forrást is ad a megoldáshoz, ahol egy online könyvtárhasználati kézikönyvben utánanézhetnek, hogy az egyes szempontok mit jelentenek, miért fontosak.

A társadalmi változások hatására a hitelesség témaköre az elmúlt években különösen hangsúlyos része lett a könyvtárhasználati tananyagnak, így versenyünknek is. A téma részét képező álhírproblémával kapcsolatban sokféle óravázlat, ötlet, infografika jelent már meg, általában a hitelességgel kapcsolatban kevesebb. Miközben a forrásértékelés nemcsak a szándékosan manipulált hírekkel, hanem minden más, az interneten vagy akár nyomtatásban megjelenő anyagokkal, információkkal kapcsolatban is szükséges. Felhasználás előtt meg kell vizsgálni például, hogy az Akadémia, egy egyetem, egy lelkes szakember, egy lelkes amatőr, netán egy diák tette-e azt közzé, majd egy sor további szempont segítségével szükséges meghozni a döntést, hogy a forrás mire és hogyan használható. A forrásértékelés fontossága miatt a Bod versenyen évek óta vannak ehhez kapcsolódó feladatok. Mivel nem tudhatjuk, hogy a pedagógusok pontosan mit tanítanak, a 7–8. évfolyamosok ez évi iskolai forduló feladatlapjára is került olyan feladat, ahol a feladatmegoldáshoz a tananyag, a kézikönyv is használható volt. Sőt, az *Információzz!* kézikönyv egy szemléltető ábráját alkalmazva kellett a diákoknak az általuk talált forrást értékelni.

Könyvajánló másképp, hogy alaposan készülhessen el

A könyvajánló egy régen alkalmazott feladattípus, több tantárgy keretében is gyakran alkalmazzák a pedagógusok. De vajon kapnak-e a diákok kellő segítséget a tartalmas elkészítéséhez? Az idei tanévben a 7–8. évfolyamosok iskolai fordulójának feladatai ebben is nemcsak mérték, hanem fejlesztettek is.

A tanulóknak maguknak kellett egy vikingekről szóló könyvet kiválasztani. Ehhez részfeladatként azt kellett átgondolni, hogy a célhoz – egy iskolai nyílt nap olvasósarkához – mely könyvtártípusban található ajánlásra alkalmas művet. Ezt indokolniuk kellett, majd a választásuk szerinti könyvtárban keresni. Természetesen részfeladat az is, hogy a művet pontosan azonosítsák bibliográfiai adataival (melyhez a feladat tartalmaz segítséget), hiszen ez szerves része minden könyvajánlónak, hogy az érdeklődőnek esélye legyen megtalálni, ha felkeltette a kíváncsiságát.

Az ajánló megírását segíti az a részfeladat, mely arra hívja fel a figyelmet, hogy egy könyvről milyen sokféle forrásból lehet tájékozódni. A fülszövegre, kiadói honlapra, katalógusra, olvasóközösségi portálra, webshopra irányítja a versenyzők figyelmét a feladat. Ezekről és

Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny 2020-2021 - 7-8. évf.

Kezdőoldal / Kurzusaim / Bod7-8_2021 / A FELADATLAP - 7-8. évf.

Információ

A kérdés
megjelöléseNEMZETKÖZI GYERMEKKÖNYVNAPO DÁN
TEMATIKÁVAL

Már az iskolai családi napot is Dánia tematikával szervezték, így nagyon adja magát, hogy a nemzetközi gyermekkönyvnap programja is Dániához kapcsolódjon.

Ehhez kiindulópontul a most ajándékba kapott Andersen kötetet választottátok.

Remek lehetőség, hogy az iskolai könyvtárban végezhet sz kutatómunkát, hiszen a könyvtár állományában és az interneten is kereshetsz.

Tekintsd át feladataidat, majd vágj bele a munkába!

Következő oldal

Teszt navigáció

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.			
14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
30.	31.	32.	és	és	és	és	máci	és	és	és	és	és	és	és	és

Próbálkozás vége ...

Hátralévő idő 1:29:43

még egy szabadon választott forrásról kell értékelést adniuk, hogy milyen jellegű információkat adhatnak és azok mennyire megbízhatók, hitelesek, függetlenek. Majd ezek után következhet az ajánló megírása.

Az alkalmazható tudás – dán forrásokkal dán nyelvtudás nélkül

Magyarországon nem sokan beszélik a dán nyelvet, így a téma jó alkalom volt arra is, hogy a diákoknak megmutassuk, hogy a könyvtárak egységes szempontú rendszerezése milyen fontos, és hogy a könyvtárhasználati tudás alapvető és jól konvertálható. A hazai online katalógusok is sokféle formájúak, alapjában mégis ugyanazt és ugyanúgy tudják. Ha valaki megismeri az adatbázisok, a könyvtári katalógusok logikáját, akkor bármelyikkel boldogulhat, mert tudja, mit várhat, milyen lehetőségei vannak. Az országos írásbeli fordulón a 7–8. évfolyamos tanulóknak a dán nemzeti könyvtár egy Andersen-kötetének katalógusrekordját kellett értelmezniük. Bizonyították is a fenti állítást: 5 pontból átlagosan 4,4-et értek el.

Az infografikák is jó lehetőséget biztosítanak az információs műveltség, a szövegértési képesség mérésére. A 9–10. évfolyamosoknak az országos fordulón egy, a dánok vallásosságáról szóló dán nyelvű infografikáról kellett következtetéseket levonni.

A könyvtárhasználati tudás konvertálhatóságára, az információs műveltség minden területen való szükségességére hívják fel a figyelmet azok a feladatok is, melyek során internetes keresőmotorok segítségével, vagy éppen egy webshopban, gyártói adatbázisban kell keresni.

Egy témakör széles körű feltérképezése – Dánia az ETO-n keresztül

Információt keresni mindenről lehet, a könyvtárak minden témában tudnak segíteni, így a feladatok mindig sokféle szempontból kapcsolódnak a kiemelt témához. Ebben az évben például van irodalmi, biológiai, művészeti, egyházi témájú feladat is. Szeretnénk megmutatni, hogy a világ nincs tantárgyakra darabolva. A könyvtárakban minden összekapcsolható, határt csak a fantázia hiánya és a könyvtárhasználatban való járatlanság szabhat.

Az Egyetemes Tizedes Osztályozást (ETO) a könyvtárak ma már elsősorban a szabadpolcos állomány tematikus elrendezésére használják. Az ETO egyfajta tudományrendszertan, minden témát egy hierarchikus logikában rendszerez. Alkalmas arra is, hogy egy témakört sok szempontból járjunk körbe. A 9–10. évfolyamos országos írásbeli forduló teljes feladatlapja erre épül. A méltán híres dán könyvtáraktól Andersen utazásaiig szóba került a dán népegyház, Bohr, az alumíniumgyártás, a LEGO, az Andersen-fordítások is.

A verseny feladatainak jellege a járvány idején

A Bod könyvtárhasználati verseny egyéni verseny, melyet 1993 óta minden tanévben megrendeztek. Az előző tanévben hirtelen jött digitális munkarend alatt is

Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium, Kalocsa

megtaláltuk azt a formát, ahogyan a tehetséggondozási céljainknak megfelelően, végül sikeresen tudtuk zárni a versenyt. Erről az *Új Köznevelés* 2020/5. számában is beszámoltunk.

A szervezők elkötelezték abban, hogy tanulási és élményszerzési lehetőséget nyújtsanak a járványhelyzetben is. Így most az országos írásbeli fordulót is át kellett alakítanunk olyan formára, hogy a különböző iskolák diákjai ne találkozzanak egymással, de a könyvtári környezetben végzett önálló kutatómunka is biztosított legyen, hiszen a zárva tartó nyilvános könyvtárakat nem vehettük igénybe. Ennek megoldása az lett, hogy erőteljesebben támaszkodtunk az amúgy is nélkülözhetetlen iskolai könyvtárakra és az online tér adta lehetőségekre.

A szervező Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (OPKM) és a versenybizottság úgy döntött, hogy az iskolai könyvtár lesz az országos írásbeli forduló színtere, és az iskoláktól várja a szükséges helyszín és technika biztosítását. Ezzel az előírással lehetővé vált, hogy az eddig szervezési gondok miatt ezen a fordulón nem szereplő internethasználat is beépüljön a feladatsorba. Versenyfelületnek a Moodle rendszert választottuk, mely biztosította az anonimitást, az időkorlátot, a feladatok közötti átlátható navigációt, nyomkövetést, a zsűri számára a feladatonkénti (és nemcsak feladatlaponkénti) értékelést és a beépíthető értékelési útmutatót is. Ez az új fejlesztés új feladattípusokat, új tartalmakat is be tudott emelni a versenybe.

Az erre való felkészülést egy próbafeladatsorhoz való hozzáférés biztosításával támogattuk, ami egyben a tehetséggondozás egy újabb elemévé vált.

A felület a diákok visszajelzései alapján a 90%-uknak megfelelt, többen kifejezetten kedvelték a beépített funkciókat, de néhányuknak technikai problémáik voltak a felület méretével, képezelésével, az internet sebességével. Ez a rendelkezésre álló technika különbségéből fakad.

Újdonság volt ebben a tanévben a feladatlapok értékelése is, melyet hagyományosan párban végez a zsűri, most ez is online zajlott. A kis számú zárt kérdés értékelését a rendszer elvégezte, a nyitott kérdésekre adott válaszokkal pedig a zsűritagok külön páros videósobákban dolgoztak. Egyikük megosztott képernyőjén voltak nyitva a feladatok, ő könyvelte a pontokat, írta a szöveges értékelést (ami az írásbeli fordulón szintén újdonság), mialatt a másikuk a megoldókulcsba gyűjtötte a diákok alternatív válaszait, ellenőrizte a megfelelő online és offline helyeken a válaszokat. Vitás kérdésekben átlátogattak egymás videósobájába, hogy szélesebb körben születhessen döntés.

A verseny számokban

A 2020/2021-es tanévben a főváros és 16 megye 39 településének 73 iskolája kapcsolódott be a versenybe. Az előző tanévhez képest ez 30%-os visszaesés az isko-

lák számában és 60%-os a diákok számában. Ez utóbbi főleg a középiskolásokat érinti, hiszen ők a verseny teljes szakaszában digitális tanrendben voltak, így toborzásuk különösen nehéz volt. Az iskolai fordulón 451 diák vett részt, közülük 129 visszatérő diák, vagyis nem ebben az évben jelentkezett először. A résztvevők 32%-a fiú.

Az országos írásbeli fordulóra a 451 diákból 157 jutott tovább, és 141 tudott ténylegesen is részt venni azon 2021. március 1-én. Az országos eloszlás sem egyenletes. Budapest után Hajdú-Bihar, Heves és Csongrád-Csanád megye adta a legtöbb továbbjutót. A továbbjutók 52 százaléka általános iskolai képzésben vesz részt, 42 százaléka gimnazista, de örömeinkre szolgál, hogy van 5 százaléknál is szakképzésből érkező diák is (az előző tanévben az ő arányuk 10 százalék volt).

A tavalyi évhez képest jelentős a létszámbeli visszaesés. Ebben biztosan nagy szerepe van a járványügyi korlátozásoknak, a digitális tanrendnek, hiszen eddig a gimnazisták nagyobb arányban és számban vettek részt versenyünkön. Erősebb a visszaesés a szakképzésben részt vevők és a hátrányos helyzetű diákok számában is. A verseny szervezésében szükségszerűen több feladat hárul a könyvtárostanárokra, akiknek a személyes kommunikáció korlátozottsága miatt nehezebb a munkájuk. Köszönjük munkájukat! Segítségükkel a diákok érdekében fenn tud maradni a verseny!

Miért jó könyvtárhasználati feladatokat beépíteni a szaktárgyi órákba?

A feladatok megoldásához nemcsak hatékonyan kell információt keresni a kézikönyvekben, katalógusokban és az internet más területein, hanem válogatni, kritikusan értékelni és pontosan hivatkozni is kell tudni.

A résztvevőknek a feladatok megoldása során indokolniuk kell döntéseiket, miért azt a könyvet vagy online cikket választották; honnan ismerték fel, hogy megbízható és a témában segíteni fog. Meg kell állapítaniuk, hogy a szükséges forrásokat melyik könyvtárban találhatják meg, ott kölcsönözhető-e, stb. A feladatok azokra a szempontokra hívják fel a figyelmet, amelyek a tanulás és a gyakorlati élet során is segítségek, ha valaminek utána kell járniuk.

A versenyen sikeres tanulónak jó a szövegértése, többféle szövegből tudja a lényeget jól kiemelni, a megtalált információkat kritikusan tudja értelmezni és felhasználni. Jól tud helyzetet értelmezni és a feladatot ahhoz képest megoldani. A felhasznált forrásokat pontosan adja meg, vagyis hivatkozik rájuk, még a látszatát is elkerüli az etikátlan magatartásnak, a plagizálásnak. A jó eredményhez ismerni kell a könyvtárak és a források alapvető jellemzőit, használatuk módját, a katalógusokban és más adatbázisokban való keresést; a minőségi hírek, információk jellemzőit. Ez mind olyan tudás, ami a hatékony tanuláshoz és az önálló, felelős gondolkodáshoz szükséges.

OPKM - eLearning

Információ

A kérdés megjelölése

1 kérdés

Még nincs rá válasz

3,0 közül leosztályozva

A kérdés megjelölése

Dánia híres könyvtári rendszeréről, a magas szintű ellátottságról és a modern, felhasználóbarát szolgáltatásokról, könyvtári terekről. Így ha 0, akkor Dániával kapcsolatban a könyvtárakról érdemes beszélni!

1. kérdés

Még nincs rá válasz

3,0 közül leosztályozva

A kérdés megjelölése

Middelfart városi könyvtárát biztosan szeretik a lakosok. Terei modernek, de minden, hagyományosnak mondható olvasói térrel is rendelkezik. Ezeket biztosan magad is felismered keresés nélkül is!

Írd a képek alá/főlé, hogy mely könyvtári térben készülték! Hogyan hívjuk ezeket?

1. 1.

2. 2.

3. 3.

4. Kiscsoportos tanulótér!

Fotók: Schmidt, Hammer and Lassen, Kim Wendt, Rosan Bosch Studio

teszt versenyző

1. 2. 3. 4. 5. 6.

7. 8. 9. 10. 11. 12.

13. 14. 15. 16. 17. 18.

19. 20. máci és és és és máci

és máci és

Próbálkozás vége ...

Hátralévő idő 1:29:02

15

Beszámoló a Magyar Történelmi Társulat Tanári Tagozatának Perspectives című kétnapos konferenciájáról

Szöveg: **Hengán Kamilla** és **Karkó Ádám**, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanár szakos hallgatói

A Magyar Történelmi Társulat Tanári tagozata 2021. április 16–17-én rendhagyó keretek között, online tartotta meg **Perspectives – International and National Trends in the Theory and the Practice of History Teaching** című nemzetközi tudományos konferenciáját.

Az előadássorozatban több nemzetközi szaktekintély is előadást tartott, többek között prof. dr. *Susanne Popp*, az Augsburgi Egyetem tanára és a Nemzetközi Történelemdidaktikai Társaság (ISHD) elnöke, prof. dr. *Stéphane Lévesque*, az Ottawai Egyetem professzora, prof. dr. *Karl Benziger*, a Rhode Island College egyetemi oktatója és az ISHD tudományos tanácsának elnöke, illetve prof. dr. *Arthur Chapman*, a University College London oktatója. Az előadások fókuszában a történelemdidaktika globális trendjei jelentek meg, majd dr. *Kojanitz László* oktatáskutató és dr. habil. *Bánkuti Gábor* egyetemi oktató innovatív projekteket bemutató előadásai következtek a Református Tananyagtár online platformról, illetve a Pécs8 című lokális kezdeményezésről.

Az első nap egy kerekasztal-beszélgetéssel zárult a magyar történelemdidaktika legjelesebb képviselőinek részvételével. A beszélgetés keretei között felmerült a történelem és kulturális kódok kapcsolata, a történelemtanítás feladatai, köznevelésben betöltött szerepe, majd a panel meghatározó sarokpontjaiként megjelentek a történelemtankönyvek és a középiskolai kimeneti szabályozóvizsga kérdéskörei is. A kerekasz-

tal meghívott előadói dr. habil. *Bánkuti Gábor* (PTE), prof. dr. *Csukovits Enikő* (MTT–BTK TTI), prof. dr. *F. Dárdai Ágnes* (PTE), dr. habil. *Kaposi József* (PPKE), dr. *Kojanitz László* (OH), prof. dr. *Tomka Béla* (SZTE), dr. habil. *Vajda Barnabás* (Selye János Egyetem) voltak, míg a moderátori feladatkört prof. dr. *F. Dárdai Ágnes* látta el, tolmácsolva a jelenlévő érdeklődők kérdéseit.

A konferencia második napján prof. dr. *Romsics Ignác* előadásával indult a program, majd prof. dr. *Molnár Antal* és dr. *Kármán Gábor* történészek is felszólaltak egy-egy figyelemfelkeltő témában. A történeti kutatókat ismét két didaktikai előadás, dr. *Jancsák Csaba* egyetemi oktató és *Prievara Tibor*, a **hashtag.school** platform alapítójának előadása követte.

Az utolsó panel három szekcióra oszlott, ahol az innovatív pedagógusok két szekcióban is lehetőséget kaptak kutatási eredményeik bemutatására, illetve a doktoranduszok bemutatóit is figyelemmel kísérhették egy külön szekcióban, ahol angol és német nyelven ismertették eredményeiket.

Az innovatív pedagógus szekció előadói:

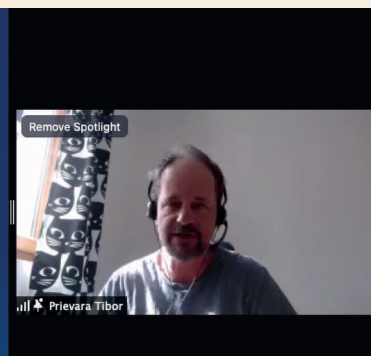
Árpási Ildikó, Balogh Bence, Jakab Péter, Kiss Károly, Maróti Zsolt Viktor, Mátó Aron, Szalai Eszter, Vit Olivér, Hunyadi Buzás Éva, Berényi Mónika, Sárhegyi Tamás, Krázi Csilla, Hengán Kamilla, Szabó Márta.

Az angol és német nyelvű doktorandusz-panel előadói:

Bese László, Dallman Kristóf, Fodor Richárd, Katonáné Kutai Erika, Nagy Tibor, Schvéd Brigitta, Szepessyné Judik Dorottya, Rédlí Mátyás.

Dr. habil. Kaposi József, a Tanári Tagozat elnöke szignifikáns gondolatokkal zárta a kétnapos előadássorozatot: szerinte három állat szemével figyelhetjük meg a történelemdidaktika folyamatait. Egyrészt madárszemmel, fentről, a távolból látva; másrészt a rovar szemével, egészen közelről figyelve; illetve a halak szemével, amely érzékeli az áramlatot, vagyis a folyamatok alakulását.

Digitális tanítás –
eljátékosítás a
történelemtanításban
(Prievara Tibor)
TanárBlog, #school

Megújuló tankönyvek az Oktatási Hivatal gondozásában

Összeállította: **Dallman Kristóf**

Földrajz 9.

(OH-FOL09TA és OH-FOL09TB)

A 9. évfolyam számára készült, az „A” sorozatban megjelenő földrajzkönyv megismerteti a tanulókkal az életünket meghatározó kozmikus és földi folyamatokat, az egyes gömbhéjak jellemző tulajdonságait, a népesség és a települések jellemzőit, valamint a Földünket veszélyeztető globális problémák kialakulását és annak veszélyeit. E problémák igazi szintézisére a 10. évfolyam végén kerül sor. A tankönyv a földi változó környezetet a földrajzi övezetesség logikájába illesztve dolgoztatja fel, hogy a tanulók értsék az eltérő kultúrák és életmódok földrajzi, gazdasági és környezeti okait. A tankönyv a reprodukív tanulás helyett a feldolgozástípusú tanulást helyezi előtérbe, szöveges magyarázatokat csak röviden használ, helyette ábrákkal, szemelvényekkel és önálló megfigyelésekkel segít értelmezni az információkat. A kiadvány nagy erőssége, hogy változatos módszertani megoldásokat ajánl a tanulóknak és a földrajztanároknak: lehetőséget biztosít egyéni, páros vagy csoportos munkára, egyszerű eszközökkel elvégezhető vizsgálódásokra és megfigyelésekre, előzetes gyűjtőmunkára, az önálló tudásszerzés támogatására. A tankönyv tanítási egységeinek feladatai egy-egy rövidebb tankönyvi szöveg után közvetlenül vagy a lecke végén lehetővé teszik az önálló gondolkodás fejlesztését, de a gyakorlást, a megtanultak alkalmazását is. Sok téma feldolgozható a feladatok megoldásával a tankönyvi szöveg nélkül is. A témaköröket lezáró összefoglalások újszerűek, gondolkodtatóak. A tankönyv lehetőséget ad az ismeretek sokoldalú rendszerezésére. A kiadvány a mindennapi életben tapasztalt jelenségek – mint például a veszélyes időjárási jelenségek elkerülése és az ellenük való védekezés – és a földrajzi jelenségek közötti analógiákat is bemutat, melynek célja a tananyag könnyebb megértése.

A Nat 2020 és a KET alapján megújított „B” sorozatjelű tankönyv a múlt jelenségeiből kiindulva a jelen folyamataira, összefüggéseire koncentrál, és ezekre alapozva fogalmaz meg prognózisokat. Kiemelt feladatként kezeli az analízis és szintetizáló földrajzi gondolkodás tudatos fejlesztését, a tanulók információszerező és -feldolgozó képességének fejlesztését, a megszerzett ismeretek rendszerezését. Hangsúlyt fektet a rendszerben való gondolkodás, az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztésére, a tanulás tanulására. A tankönyv a korábbiaknál is nagyobb teret szán az információk tudatos keresésére – a hagyományos és a digitális forrásokból egyaránt –, értelmezésére, az összefüggések feltárására, a megszerzett információk alkalmazását lehetővé tevő képességek kialakítására. Törekszik arra, hogy ne csak a jelenségek pusztá leírását, bemutatását adja, hanem ösztönözze a diákokat azok okainak és következményeinek megismerésére is. Kiemelt figyelmet fordít az ismeretek mindennapi életben történő hasznosításának bemutatására. A korábbiakhoz képest is lényegesen jelentősebb szerepet kapott a környezettudatosság, a fenntarthatóság, a környezetvédelmi szempontok bemutatása. Jelentősen megújult és gazdagodott a tankönyv képanyaga – több száz fotó és szakábra segíti a tanulókat –, miközben a tananyag terjedelme számottevően – körülbelül 15–20%-kal – csökkent.

Magyar nyelv 5. (OH-MNY05TA és OH-MNY05TB)

Mindkét tankönyvet a KET és a Nat 2020 megújult előírásaihoz igazodva dolgozták át. Egy könyvben tartalmazza az előzmény tankönyv(ek) és munkafüzet funkcióját, így az egybeszerkesztett anyag jelentősen rövidebb, mint a korábbi két taneszköz. Az átírás során a tankönyvekben megerősödött a nyelv kommunikációs szempontú vizsgálata. Bekerült továbbá az eddig hiányzó diakron szemléleti szempont, melynek célja részben az egyes nyelvi jelenségek megértésének megkönnyítése, részben pedig – a kulturális és nemzeti identitás megerősítésének eszközeként – a nyelv és a kulturális kontextus kapcsolatának megmutatása, jelezve, hogy a nyelv a nemzeti identitás, a nemzeti kultúra hordozója, a közösség értékeinek kifejezője és megjelenítője, a kultúra átörökítésének egyik legfontosabb eszköze. Ezzel párhuzamosan megtörtént a grammatikai anyag KET-hez és a nyelvtudomány legújabb eredményeihez igazítása. Mivel munkafüzet nem készült, a tankönyvek ezt a feladatanyagot is tartalmazzák. Mindkét könyv feladatának tekinti a tanulási képességek fejlesztését, új, a felső tagozatnak megfelelő tanulási szokások, technikák kialakítását. Igyekszik hozzájárulni a teljes személyiségfejlesztéshez, a gondolkodás fejlesztéséhez, a világban való és életkornak megfelelő szintű eligazodás képességének kialakulásához, a tanulók kulturális identitásának megalapozásához. Mindkét tankönyv kiemelten kezeli a szövegértési és szövegalkotási készségek fejlesztését, korosztálynak megfelelő, életközeli szövegekkel dolgozik, ebben a tantárgyi koncentráció is megjelenik, célja a diákok tanulási készségeinek fejlesztése. A könyvek vizuális megjelenése megfelel a mai kor elvárásainak, motiváló, érdekes, segíti az élményszerű tanulást.

Magyar nyelv 9. (OH-MNY09TA és OH-MNY09TB)

Az „A” sorozatjelű *Magyar nyelv 9.* tankönyv a NAT 2020-as átdolgozás eredménye, amely a korábbi tananyagtartalmak sorrendjének módosításával és az új ajánlott témákhoz kapcsolódó modullal kiegészítve, szorosan követi az új kerettantervet. A tankönyv a különféle nyelvtudományi iskolák mindennapi életben is alkalmazható, újabb eredményeivel, valamint friss nyelvi példákkal teli feladatokkal nyújt lehetőséget a nyelvi ismeretek elsajátításához. A diákok változatos, saját tapasztalataikat is aktivizáló gyakorlatok révén fedezhetik fel a nyelv mindennapi életünkben betöltött szerepét és sokszínűségét. A tankönyv az ismeretek rendszerezését, tanulását segítő infografikák, valamint a vizualitást és a tanultak alkalmazását összekapcsoló gyakorlatok révén reflektál korunk vizuális igényeire. A kiadványban kiemelt hangsúlyt kap a szövegértési képesség fejlesztése. A rendszeres fejlesztést a leckék végén található *Gyakorlás* rovat feladatai biztosítják.

A „B” sorozatba tartozó *Magyar nyelv 9.* tankönyvet is a Nemzeti alaptanterv legfrissebb átdolgozása alapján frissítették. Az „A” jelű társához hasonlóan ez a taneszköz is a korábbi tananyagtartalmak sorrendjének módosításával, valamint az újonnan bekerülő témákhoz kapcsolódó modullal jelenik meg. A tankönyv az utóbbi évek kutatásait is figyelembe véve, korszerű ismereteket jól tanulható módon foglalja össze. Az önálló tanulást több tankönyvi elem is segíti. Ezek között említhetőek a szövegbeli és lapszéli kiemelések, a rendszerező táblázatok, infografikák, az önellenőrző kérdések, valamint a tankönyv végén található foglaltár. Az önellenőrző feladatok mellett a tankönyv kommunikációközpontú gyakorlatai hétköznapi tapasztalatokra alapozva fejlesztik a diákok nyelvi, szociális és problémamegoldó kompetenciáit.

Biológia 9.

(OH-BI009TA és OH-BI009TB)

Az „A” sorozatba fejlesztett tankönyv a témák feldolgozásában és témaválasztásában is jelentős újításokat tartalmaz. Módszertani kiindulópontja a Nat 2020 pedagógiai-módszertani koncepciója volt, amely tanulási eredményekben határozta meg a köznevelés, ezen belül az egyes szaktárgyak feladatait. A koncepció több újszerű elemet tartalmaz, ezek közé sorolható az aktív tanulási módszerek támogatása, a készségek és képességek fejlesztésének kibővített és többszintű rendszere, valamint a heterogén tanuló-csoportok tanulási szükségleteihez igazodó differenciálás lehetőségének, a pedagógia-pszichológia elveinek következetesebb érvényesítése. A természettudományos műveltség kritériumait szem előtt tartva kerültek be olyan „humanisztikus science”, azaz társadalomorientált természettudományos elemek, amelyek például az ember testképével, önfogadásával, a médiában sugallt képek kritikai átgondolásával foglalkoznak. A természettudományos nevelésben 2007 után fordulatként jelent meg az induktív módszerekre épülő tanulás, amely kiegészíti a deduktív, elméletvezérelt módszereket. A tanulók egy jelenség vizsgálata során maguk fogalmazhatnak meg kérdéseket, hipotéziseket, ezeket kísérleti módszerekkel tesztelhetik, a bizonyítás vagy cáfolat alapján magyarázatokat alkothatnak. Modern tartalomként kerültek be, váltak hangsúlyosabbá többek között a molekuláris genetika, genomika, biotechnológia témái. A tudomány fejlődését követve változott az evolúciós mechanizmusok, vagy az epigenetikai szabályozás bemutatása is.

A „B” sorozatjelű biológiatankönyv tartalmában lényeges szerkezeti változás, hogy a szerveződési szintek szerint építi fel a tananyagot (sejtek – szövetek – szervek – szervrendszerek – egyedek – populációk – társulások – bioszféra), amivel lehetőség nyílt az érdemi tananyagcsökkentésre. Nem ismétlődnek meg benne ugyanis az általános iskolában már megtanult, analitikus jellegű növényteni és állattani ismeretek, hanem ezek szintézisére kerül csak sor a szerveződési szinteknek megfelelően. Egyben arra is lehetőség nyílik, hogy a 9. osztályra kerüljön le az egyedszintű öröklődés és az egyed feletti szerveződési szintekkel foglalkozó ökológia. Ezen a fejezeten belül tekint ki napjaink globális problémáira, a túlnépesedésre, az energia- és élelemellátás kérdésére, a globális klímaváltozásra stb. Az evolúció foglalja keretbe a tematikát, mert az élet megjelenésének kérdésével kezdődik a tananyag, és a fajok abiotikus és biotikus környezetének befolyásával zajló fajkeletkezéssel zárul. Módszertanában maximálisan épít a tanulói aktivitásra és a közvetlen tapasztalatszerzésre. Mindez biztosítja, hogy a biológia nem elvont elméletek láncolataként, hanem a mindennapos életünkben jelen lévő, érdekes jelenségeket vizsgáló tudományként jelenjen meg.

Fizika 9–10. I. kötet

(OH-FIZ910TA/I)

Az új fizikatankönyv célja, hogy a hétköznapi szempontjából hasznos és praktikus ismereteket közvetítsen. Ennek érdekében szakított a diszciplináris szemlélettel, és a science logikát követve a gyerekek életkora által meghatározott szinten, előzetes tudásukat figyelembe véve, egyszerű modellekkel írja le azt a valóságot, mely mindennapi életünkben, használati tárgyainkban, a napi hírekben visszaköszön. Ezenközben szélesebb tanulói rétegek számára jelenthet motivációt, mely a későbbi természettudományos tanulmányok kulcsa. Módszertanában, értékelési rendszerében lehetőséget biztosít a legkorszerűbb és leghatékonyabb pedagógiai elvek alkalmazására, mint a csoportmunka, szöveges értékelés vagy a projektszemlélet.

Mi fán terem az iskolapszichológus?

Egy iskola életében – akár tanulói, akár tanári szemszögből nézve – előfordulhatnak olyan események, krízisek, amelyek megoldása túlmutat a tanárok, a szülők, vagy a diákok képességein. Ilyen helyzetek megelőzéséhez és kezeléséhez szakértő tudásra van szükség. Milyen problémák esetén és hogyan tud segíteni az iskolapszichológus? Hogyan lesz valakiből iskolapszichológus? Meddig tart az iskolapszichológus kompetenciája? Kérdéseinkre **Lakatos Anett** iskolapszichológus válaszolt.

Szöveg: **Dallman Kristóf**

Az iskola hagyományosan értelmezett szereplői elsősorban a diákok és az őket nevelő-oktató pedagógusok. Hogyan csatlakoznak ebbe az ökoszisztémába az iskolapszichológusok? Mennyire vesznek részt napi szinten az iskola belső életében?

A színvonalas munka érdekében fontos, hogy a pszichológus minél jobban megismerje a közösséget, amelyen belül tevékenykedik. Pályakezdőként sokat segített, hogy a tanári kar barátságosan és segítőkészen fogadott, bemehettem az órákra, megfigyelhettem, hogyan tanítanak, a diákok hogyan töltik el azt a 45 percet. Lehetőségem volt arra, hogy bemutatózó órák keretein belül játékos formában ismerkedjek meg minden osztállyal, ami azért is lényeges, mert ezáltal eloszlathattam a szerepkörömmel kapcsolatos féltelmeket, tévhiteket, közösen megbeszélhettük, miért nem „ciki”, ha valaki felkeres. Olyan példák, amelyek keresztül mutathattam be a diákoknak a munkám, amik azt bizonyították, hogy mindannyian szembesülünk olyan kihívást jelentő élethelyzetekkel, melyek során sokat jelent, ha valaki mellettünk áll, akivel feltérképezhetjük, milyen erőforrásokat érdemes mozgósítanunk a megoldáshoz.

A tanáriban külön részt biztosítottak nekem, ami segített abban, hogy a szünetekben elérhető legyek a pedagógusok számára, akik így meg tudták beszélni velem a kérdéseiket, illetve jelezhettek, ha úgy gondolták, egy gyerek támogatást igényelne. Úgy érzem, hasznos részt venni az iskola ünnepein és különleges napjain is, hiszen itt más szempontból ismerhetjük meg a gyerekeket, akikkel együtt dolgozunk. Látjuk őket csoportban, önfeledten, miközben fokozatosan kialakul a közösséghez tartozás érzése, és egyre jobban megkedveljük az adott munkahelyet. Hiszek továbbá abban, hogy egy pszichológusnak az iskolával mint rendszerrel is foglalkoznia kell. Minél otthonosabban mozog az egyes alrendszerekben, annál nagyobb hatást tud gyakorolni, és ismerni fogja azt a módot és keretrendszert, amelyben pozitív változást tud elérni a megfelelő szereplők bevonásával. Ugyanígy, ha egy gyerekkel kapcsolatban érkezik megkeresés, fontos szempont, hogyan érzi magát az iskolában általában, amit jobban megérthetünk, ha mi magunk is ismerjük a működési jellegzetességeket.

Mi tartozik egy iskolapszichológus tevékenységi körébe? Milyen problémákkal keresik meg a leggyakrabban?

A törvény szerint az iskolapszichológus feladatainak célja a tanulók személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme és a nevelő-oktató munka segítése. Ide tartozik a pedagógusokkal való szoros kapcsolattartás és konzultáció, a gyerekeknek tartott egyéni és csoportos foglalkozások, amik például a beilleszkedést, a konfliktuskezelést, a teljesítményszorongást és az iskolai teljesítményt segítik. Nagyon fontos a preventív funkció, a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatok megszervezése, képesség- és szociometriai vizsgálatok levezetése.

Az iskolapszichológus felméri a tanulási szokásokat, a motivációt, valamint preventív mentálhigiénés foglalkozásokat tart, ezen felül aktívan részt vesz az egészségfejlesztés, a szexuális nevelés, a nevelő-oktató munka segítésében. Kiemelendő feladat a krízistanácsadás, melynek során a szakemberek olyan váratlan helyzetekben segítenek, mint a haláleset, a súlyos iskolai kudarcélmények vagy a különböző családi krízishelyzetek.

Az elmúlt időszakban különösen sok megkeresés érkezett, melynek fókuszában a teljesítményszorongás állt, amit magyarázhat az érettségi vizsgák közzelsége és a növekvő tantervi elvárások, illetve gyakori téma a koronavírussal kapcsolatos félelmek és feszültségek feldolgozására irányuló segítségkérés.

Hogyan válhat valaki iskolapszichológussá? Milyen képzettségeket, végzettségeket kell megszerezni ahhoz, vagy valaki iskolapszichológusként dolgozhasson?

Az egyetemi alapszakon az első három év elvégzése után viselkedéselemző diploma szerezhető, ezután kerül sor a mesterszakra történő jelentkezésre. Különbőféle szakirányok közül választhatunk, ezek egyike a tanácsadás és iskolapszichológia specializáció. A kétéves képzés elvégzése után szerezhető meg az okleveles pszichológus képesítés, amivel elkezdhetünk iskolában dolgozni. Egy év munkatapasztalatot követően sokan továbbképzik magukat, és pedagógiai vagy tanácsadó szakpszichológus képzésre jelentkeznek. Ezen felül számos módszerspecifikus képzés biztosít olyan oktatást, amelynek birtokában folyamatosan szélesedik az iskolapszichológusként rendelkezésünkre álló lehetőségek repertoárja. A szakmai ismereteken felül azonban jó, ha tisztában vagyunk a döntéshozatal szabályaival, ismerjük a legfrissebb kutatási eredményeket, valamint figyelembe kell vennünk azt a szakmai-etikai kódexet, ami alapján dolgozunk és működünk, amik segítenek tisztázni a felmerülő dilemmákat is. Ezek mellett – a helyes eljárások kidolgozását segítő – a felelősségteljes döntés meghozatalában szakmai szupervíziós és esetmegbeszélő csoportokat is igénybe lehet venni.

Magyarországon az 1980-as évektől kezdődően jelent meg az iskolapszichológusi ellátás. Mennyire ágyazódott be ez a segítő funkció a köznevelési rendszerbe?

Valóban, az első „iskolapszichológia-kísérlet” Szalayné Simkó Hilda nevéhez fűződik. Felmérte, mire nyitottak az iskolák, majd 1986-ban elindult az iskolapszichológusi hálózat. Először 30 státusz volt, Budapesten és Debrecenben, majd megalakult az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis, ami többek közt adatokat gyűjtött az iskolapszichológusok helyzetéről, módszereket gyűjtött és fejlesztett, publikált, szakmai konzultációkat és továbbképzéseket szervezett. Az első években 20 módszertani füzetet jelentettek meg, amelyek segítették a jövő szakembereinek munkáját. Eleinte a szakember az iskolához tartozott, alkalmazása és feladatai kijelölése az igazgató jogköre volt. Ma napság a pszichológus tartozhat közvetlenül az iskolához, de lehet független is. Az előbbi előnye közé tartozik, hogy a szakember szervesen illeszkedik a szervezetbe, és nem kell megosztania a figyelmét több intézmény között.

Hogy mennyire ágyazódott be a segítés a köznevelési rendszerbe – tapasztalataim szerint egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy segítő szakemberek összehangolt munkával járuljanak hozzá az iskolák életéhez. Ezt mutatja az a tapasztalat is, hogy egyre több helyen van pszichológus, szociális segítő, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, esetleg logopédus. Ez a fajta működés

nemcsak a tanulók érdekeit szolgálja, hanem az oktatási intézmény színvonalát is emelheti. A szülők szemében kifejezetten szimpatikus lehet, hogy az akadémiai nevelés mellett gyermekeik személyiségfejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetnek, átsegítik őket a nehezebb időszakokon, illetve, ha szükséges, lelki támogatást nyújtanak nekik.

Hány iskolát kell ellátnia egy iskolapszichológusnak? Van olyan helyzet, hogy akár több szakember is működhet egy intézményben?

Hivatalosan az 500 főnél nagyobb intézményekben egy főállású szakember dolgozik, a realitás azonban azt mutatja, hogy egy szakember egyszerre több intézményt is ellát. Az utazás némiképp elvonja az energiát a munkától, illetve minél több helyre kell mennie a pszichológusnak, annál kevesebb minőségi időt tud tölteni az egyes helyeken, kevésbé tud bekapcsolódni az intézmény véráramába. Ha rendelkezésre állnak a források és a vezetés indokoltnak látja, előfordulhat, hogy egy iskolán belül több pszichológus is dolgozik. Ez főként speciális nevelést kínáló iskolák esetében valósul meg, illetve akkor, ha általános iskolai és középiskolai oktatás is zajlik az intézményben belül.

A diákoknak nyújtott tanácsadás mellett vannak olyan feladatok is, amikor a pedagógusokkal, illetve a szülőkkel kell együtt dolgozni?

Azt gondolom, minden gyerekeket érintő kérdésben úgy kell eljárunk, hogy az egyéni munkával párhuzamosan bevonjuk a szülőket és a pedagógusokat egyaránt. Mivel mind a két „tényező” aktívan befolyásolja a gyerek belső világát, fontos, hogy közösen találjunk ki olyan eszközöket és megoldási lehetőségeket, amiket reálisan alkalmazva hozzásegíthetjük a gyereket a fejlődéshez, az akadályokkal való megküzdéshez. Előfordulhat, hogy magának a szülőnek vagy a pedagógusnak is szüksége van némi megsegítésre az adott élethelyzet nehézsége miatt, ebben az esetben segíthetünk olyan ellátóhelyet találni, ahol megfelelő támogatást kaphat.

A pedagógusokkal való munka sokrétű lehet. Szervezhetünk csoportos tréningeket, amelyek során általuk választott, feldolgozásra érdemes témákat járunk körül a pszichológia segítségével, de egyéni konzultáció keretein belül is segíthetünk tisztázni egy-egy problémás helyzetet, és közösen kereshetjük a megoldást. Különösen fontosnak tartom ezeket a tanári konzultációkat, hiszen míg az egyéni konzultáció során némiképp behatároltak a lehetőségeink arra, hogy nagyobb változást érvényesítsünk el, addig egy-egy ilyen megbeszélés lehetőséget nyújt, hogy gyerekek egész csoportjára hatást gyakorolhassunk azáltal, hogy működőképes stratégiákat dolgozunk ki a pedagógusaikkal, amiknek az előnyeiket ők is élvezhetik majd.

Az utóbbi egy év fokozott mentális és lelki terhelésében hogyan változott az iskolapszichológusokkal kapcsolatos elvárás?

A digitális oktatás időszaka érezhetően nagyobb terhelést ró a mentális egészségre. A gyerekeknél megjelenő érzelmi és viselkedési problémák érthetően aggaszthatják a szülőket, így saját tapasztalom szerint is többen jelentkeztek be azzal a kéréssel, hogy térképezzük fel, mi lehet a probléma gyökere. A nehézséget az adja, hogy az iskolapszichológiai munkakör nem foglalja magában a gyerekek terápiás megsegítését, és a konzultációs alkalmak száma is korlátozott. Szerencsére ez a félreértés könnyen tisztázható. Megbeszéljük a szülőkkel, hogy abban tudunk segíteni, hogy egy állapotfelmérést követően a megfelelő szakemberhez irányítsuk a gyermeket, ahol lehetősége van egy mélyebb terápia keretein belül feldolgozni a szorongást okozó helyzetet. Bizonyos helyzetekben azonban elég lehet az a szorongásoldás és énerősítés, amire az iskolán belül lehetőségünk van. Jó hír, hogy az osztályfőnökök részéről számos megkeresés érkezett, nagy igény mutatkozott a közösségfejlesztő csoportfoglalkozások iránt az osztályokon belül, így oldottuk a tavaszi karanténidőszakot követő szeparáció okozta feszültségeket, illetve az újbóli együttléttel járó konfliktusokat.

A HÓNAP TÉMÁJA

Témahetek

PÉNZ7

PÉNZ7 – Pénzügyi és Vállalkozói Témahét 2021

A pénzügyi tudatosság a mindennapjaink része

A Magyarországon már évek óta megrendezett PÉNZ7 missziója, hogy felhívja a figyelmet a pénzügyi tudatosságra, a pénzügyi kultúra fejlesztésének fontosságára, a vállalkozói kedv megeremtésének, az üzleti ismeretek megalapozásának lehetőségére az iskolákban. A PÉNZ7-et – az Emberi Erőforrások Minisztériumának szakmai támogatásával – 2015-ben a Magyar Bankszövetség a Pénziránytű Alapítvánnyal együttműködésben indította el. A programhoz szervezőpartnerként csatlakozott a Pénzügyminisztérium mellett az Innovációs és Technológiai Minisztérium, valamint a Junior Achievement Magyarország Alapítvány is. 2017-től az EMMI a témahetet a tanév hivatalos rendjébe is beillesztette. A programról **Sütő Ágnessel**, a Magyar Bankszövetség kommunikációs főtítkárhelyettesével beszélgettünk.

Szöveg: Németh Gábor

Hergár Eszter, a Pénziránytű Alapítvány Kuratóriumi Elnöke

A program célja, hogy már fiatal kortól segítse a pénzügyek iránt érdeklődő diákokat ismereteik bővítésében, és felhívja a figyelmüket a mindennapi pénzügyi tudatosságra. Hány éves kortól és hogyan érdemes elkezdni a fiatalok pénzügyi nevelését?

Mi azt tanácsoljuk, hogy minél előbb, érdemes korán elkezdeni, mert nagyon hamar kialakul a fiatalok érdeklődése a pénzügyek iránt. Legyen szó akár egy családi bevásárlásról vagy a saját zsebpénzről, a pénz beosztásának kérdése hamar napirendre kerül. A PÉNZ7 egy iskolarendszerre tervezett program, az iskolai oktatás keretei között gondolkodunk a képzésről és az információk tanulókhöz történő eljuttatásáról. Ennek megfelelően minden évben többféle korcsoportban készülnek tananyagok; a program indulásának kezdete óta már a legkisebbektől, az általános iskola alsó tagozatától kezdve bevonjuk a fiatalokat a pénzügyi kultúra fejlesztésének a kereteibe meséken, esetgyakorlatokon, helyzetjátékokon keresztül.

A pénzügyi kultúra egyre inkább figyelmet kap, és a pénzügyi edukációnak idehaza és külföldön is egyre növekvő jelentősége van. Mit jelent pontosan a pénzügyi kultúra, hogyan lehet definiálni?

A 2008-as válság után nagyon sok helyen felismerték a világon, hogy fontos tudatosan gondolkodni a pénzügyekről, hiszen ez a családnak és az egyénnek a boldogulását, a jólétét is meghatározza. Az OECD INFE nevű szervezete tudományos fogalommeghatározásainak megfelelően különféle kategóriákra tudjuk bontani a pénzügyi attitűdöt, a pénzügyi viselkedést, a pénzügyi alapinformáltságot. Ezeket évről évre méri is nemzetközi kutatásokban, amelyekbe Magyarország

is bekapcsolódott. A nemzetközi statisztikák alapján az látható az elmúlt évek adataiból, hogy Magyarországon a fiatalok és az iskolarendszerből kikerült fiatal felnőttek meglehetősen jól tisztában vannak a pénzügyi alapfogalmakkal, viszont amikor a felmérésnek a gyakorlati részéhez érkezünk, tehát példákön és tanulmányokon keresztül egy-egy feladatmegoldás kerül elő, akkor sajnos kevésbé teljesítenek jól. Az egyik ilyen kimutatott hiányosságunk a családi költségvetés: végiggondoljuk-e a családnak mint gazdálkodó egységnek a szintjén azt, hogy milyen bevételeink vannak, hogy a kiadások hogyan keletkeznek, vagy váratlan helyzetekben a megtakarítások hogyan állnak rendelkezésre.

Érdekes leülni akár egy kockás papír vagy egy applikáció mellé, ami segíthet minket abban, hogy feljegyezzük a bevételeinket, a kiadásainkat, és egy picit szembesüljünk azzal, hogy például vannak-e olyan felesleges kiadások, amelyek csökkenthetőek lennének. Mi pénzügyi nevelőnek neveztük el azokat a kiadásokat, amelyek lehet, hogy éppen csak egy-egy apró tételnek tűnnek, de sokszor bukkannak fel a mindennapokban. Ha ezeket megvizsgáljuk, el tudjuk dönteni, hogy azt a tételt biztosan az adott célra szeretnénk-e fordítani.

Idén március 1–5. között zajlott a pénzügyi és vállalkozói témahét. Mi volt az idei PÉNZ7 témája? Melyek az idei év tapasztalatai, érdekességei?

Nem véletlen, hogy említettem a családi költségvetést, a PÉNZ7 eseménysorozat 2014-ben indult, és hét évvel ezelőtt pont a családi költségvetés témájával kezdtünk, mert úgy gondoltuk, hogy ez a legfontosabb pénzügyi alapismeret. Idén aktualizálva visszatértünk a családi költségvetéshez, úgyhogy a pénzügyi téma a *Tudatos pénzkezelés a családban – Családi költségvetés* címet kapta. Időközben egyébként a hét év során vállalkozási témával bővült a PÉNZ7, tehát minden évben egy pénzügyi és egy vállalkozási témát dolgozunk föl, és ajánlunk az iskolák és a pedagógusok figyelmébe ismeretanyagokkal, tananyagokkal, kísérő eseményekkel.

Hogy épül fel a PÉNZ7 struktúrája?

A 2008-as válság után azt is meg lehetett tapasztalni, hogy nem könnyű a pénzről beszélni, egészen intim témának számít, még családon belül is. Brüsszelben született meg az Európai Bankföderációban az a gondolat, hogy egy adott héten pénzügyi és vállalkozói önkéntesek látogassák meg az iskolákat, a pedagógusokkal együtt álljanak rendelkezésre a diákok számára, válaszoljanak a fiatalok kérdéseire pénzügyi és vállalkozási témakörökben. Így jött létre Magyarországon is – akkor még egy pilotprojektként – a PÉNZ7, amelynek a különlegessége, hogy egy nagyon szép, szakmákon és szektorokon átívelő összefogás keletkezett. Már az indulás évében támogatóként állt be a program mellé az Emberi Erőforrások Minisztériuma, így széleskörűen juthat el azóta is a program az iskolákba, az oktatási intézményrendszerbe.

A PÉNZ7 nemzetközi szinten is évről-évre kimagasló elismeréseket gyűjthet be részvételi számainkkal és a program sokszínűségével. A PÉNZ7 a Global Money Week-en keresztül kapcsolódik a világon több mint 175 országban szervezett pénzhét-események sorába, illetve a European Money Week programsorozatába, amely minden évben több mint harminc országban valósul meg. Talán érdekes lehet, hogy Magyarország szokta kezdeni a pénzhetek sorát márciusban, miután a hagyományos időpont, március második hete nálunk a nemzeti ünnep miatt általában rövidebb. Idén 171.500 magyar diák regisztrált, kapcsolódott a PÉNZ7-hez, és 2000 regisztrált pedagógus segítette a tanórák megtartásában.

A témahetet a tanév hivatalos rendjében is meghirdetik az EMMI kommunikációjának és támogatásának köszönhetően. Nagyon sok visszatérő iskola van, azt látjuk, hogy ahol megvalósítanak egy-egy tanórát, ott a rákövetkező években még több tanár, még több osztály kapcsolódik be. Rendelkezésre állnak önkéntesek, akiket egy regisztrációs rendszerben kötünk össze a pedagógusokkal, és a Junior Achievement Magyarország Alapítvány telefonos ügyfélszolgálatával is segíti, hogy a pedagógusok és az önkéntesek egymásra találjanak, és minél informatívabban, érdekesebben tudják megtartani a tanórát. A Pénziránytű Alapítvány a pénzügyi tananyag fejlesztését végzi, a Junior Achievement Alapítvány pedig a vállalkozói tananyagét. Kész, részletes óratervekkel, bennük interaktív helyzetgyakorlatokkal, valamint kísérőjátékokkal, rengeteg vetélkedővel és plusz programmal várjuk a pedagógusokat, az iskolákat, és így szeretnénk lelkesíteni a diákokat is, hogy minél inkább élményszerűen, játékosan tudjanak foglalkozni az egyébként talán száraznak tűnő témával, a pénzügyekkel.

Hogyan tudják segíteni a részt vevő pedagógusok felkészülését a tanórák megtartásához?

Korábban személyes felkészítő alkalmakat tartottunk mind a pedagógusoknak, mind az önkénteseknek. Azóta – a digitalizáció lehetőségeivel élve – már webináriumok, e-learning-anyagok, elektronikus mintaórák is rendelkezésre állnak, és évről-évre – a Pénziránytű Alapítványnak köszönhetően – az első 500 jelentkező iskola minden pénzügyi tananyagot nyomtatott formában is megkap, a többi regisztrált pedig digitálisan fér hozzá az aktuális tananyagokhoz. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a korábbi évek tananyagai szabadon elérhetőek bárki számára a PÉNZ7 oldalán. Lassan már egy egész szemeszterre való képzési anyag felhasználható az iskolák számára.

A járványhelyzet miatt különösen hangsúlyossá váltak az online platformok. Milyen tartalmak láthatók a PÉNZ7 YouTube-csatornáján?

Az utóbbi években egyre inkább előtérbe kerültek a digitális megoldások, már évek óta nagyon sok órai tartalom, kedvcsináló kisfilm, felvezető animáció érhető el elektronikusan az iskolák és az önkéntesek számára. A pandémia miatt idén a személyes találkozások helyett

Varga Mihály pénzügyminiszter

online órák tartását tudtuk megvalósítani. Minden csatornát igyekszünk felhasználni, ami segítség lehet, hogy a pedagógusok és a diákok könnyen információkhoz jussanak. Elsődlegesen a **penz7.hu** oldalt javasolnám, ahol minden anyag elérhető, a tananyagokat is itt publikáljuk a regisztrált önkéntesek és pedagógusok számára. Elérhetőek a menüsorban például olyan kvízzjátékok, amelyek beilleszthetők a tanórákba. Találhatók információk a kapcsolódó kísérő eseményekről, illetve egyéb játékok és letölthető tartalmak is. Emellett fontos platform a PÉNZ7 YouTube-csatornája és Facebook-felülete, ahol szintén érdemes tájékozódni a plusz tartalmakról, és itt hívjuk fel a figyelmet a PÉNZ7 aktualitásaira is – egy-egy induló versenyre, kísérőprogramra.

Idén valósult meg először a Digitális Szimat Kvíz online vetélkedő, amely lassan a döntő köréhez ér. Mik a tapasztalatok, visszajelzések a vetélkedőről?

Több vetélkedő is kapcsolódik a PÉNZ7-hez, például a Pénzügyminisztérium által szervezett **ZsetOn**, amely rendkívül nagy részvétellel valósult meg, ötvenezer diákot ért el a program. Említhetjük még többek között a BankVelem **PénzOkos Kupát**, a **BankCode versenyt** és a **Résztvényfutam** játékot. Ezeknek a vetélkedőknek a célja, hogy ne csak egy 45 perces tanórán foglalkozzanak a pénzügyi ismeretekkel a gyerekek, hanem játékos formában, akár csapatjátékban vagy a felkészülések során akár otthon a családjukkal együtt tudjanak gondolkodni ezekről a témákról. Az oktatásban, a pénzügyekben, a mindennapi életben is egyre többet használjuk a digitális csatornákat. A **Digitális Szimat** kiinduló gondolata az volt, hogy fontos a „való világtól” sokban eltérő digitális környezet tudatosítása. Ahogy a pénztárcánkra is odafigyelünk a mindennapokban, a digitális térben megnyitott pénztárcánkra, a mobilbankra, netbankra és az ott őrzött személyes adatainkra is ugyanolyan gondosan kell figyelni. Az elmúlt tanévben a digitális biztonság volt a PÉNZ7 egyik kiemelt témája. Ezt folytatva hirdettünk kvízzjátékot, azzal a céllal, hogy a résztvevőknek fejlődjön a digitális szimatuk a kibertérben, érezzék meg, hogyha valami nincs rendben, ami a digitális térben zajlik. A felkészítő anyagokban például különös figyelmet szántunk az adathalász levelek felismerésére, a kibertámadások bemutatására, és tanácsot adtunk, hogy saját jelkulcsal hogyan alakítsunk ki az átlagosnál jóval biztonságosabb, mégis könnyen memorizálható jelszót.

Milyen módszerekkel lehet a pénzügyi tudatosságot integrálni a tanórákba?

A pénzügyi alapismeretek, a pénzügyi kultúra fejlesztése a Nemzeti alaptantervben jelenleg több tantárgyba integrálva jelenik meg, illetve a szakképzési intézmények egy részében már kötelező tantárgyként is jelen van. Örülünk neki, hogy ez a témakör figyelmet kap az oktatási rendszer szintjén is, reméljük, egyre növekvő mértékben. Mindemellett hangsúlyozni kell, hogy a pénzügyi döntések a mindennapjaink részei, így nem csak az iskolában, hanem a családi életben is nagyon

EMQ 2021 - European Finals

Get feedback

HUN Zsófi

Ireland, Georgia

2

12999

14 out of 15

1

13027

15 out of 15

Kahoot!

at work

SK, veronika

3

12886

14 out of 15

Strasser Zsófia

Sigurd Kingstad

Wim Mij

claudia.guntli

2015 óta Magyarországon

Magyar Bankszövetség MBSZ

Egész Európát lepipálta pénzügyi tudásával a magyar diák

Mi történik, ha a hitelből vett telefonom összetörik – tovább kell fizetnem a törlesztőrészletemet? Ilyen és hasonló, fogós pénzügyi kérdésekre adott hibátlan válaszokat magyar versenyzőként **Strasser Zsófia**, a budapesti Keleti Károly Szakgimnázium tanulója, és nyerte meg az Európai Pénzügyi Kvíz döntőjét.

28 részt vevő európai ország 50 ezer diákjából került ki az az 55 nemzeti győztes, akik az European Money Week rendezvénysorozat részeként szervezett Európai Pénzügyi Kvíz döntőjében mérték össze tudásukat. A korábban Brüsszelben megrendezett, a pandémia miatt viszont második éve online formában, angol nyelven megvalósuló páneurópai versenyen a magyar Strasser Zsófia, a budapesti Keleti Károly Szakgimnázium tanulója hibátlan teljesítménnyel verte a mezőnyt.

Az Európai Bankföderáció által életre hívott European Money Week rendezvénysorozat célja, hogy már fiatalkortól segítse a pénzügyek iránt érdeklődő diákokat ismereteik bővítésében, és felhívja a figyelmüket a mindennapi pénzügyi tudatosságra. Az Európai Pénzügyi Kvíz magyar döntőjét a PÉNZ7 részeként rendezték meg 78 hazai diák online vetélkedésével. A 15–16 éves fiatalok között megvalósult verseny magyar és angol nyelvű kérdésekkel mérte fel a pénzügyi jártasságot, tudatosságot. A hazai döntő két legjobb eredményű diákja képviselte hazánkat a nemzetközi megmérettetésben:

- Strasser Zsófia a Budapesti Gazdasági SZC Keleti Károly Közgazdasági Szakgimnáziumából, felkészítő tanára *Hegyi Viktória*, és
- *Borbély Attila* Norbert a Soproni SZC Hunyadi János Technikumból (Csorna), felkészítő tanára *Horváthné Kocsis Katalin*.

Most is megmutatkozott, hogy a tudás kamatozik! – mondta gratulációjában a 15 éves győztesnek *Kovács Levente*, a Magyar Bankszövetség főtitkára. Mindez persze nem sikerülhetett volna Zsófi szorgalma, magabiztos nyelvtudása és felkészítő tanára, Hegyi Viktória munkája nélkül. A verseny hazai főszervezőjeként a Magyar Bankszövetség köszöni a PÉNZ7 keretprogram szervezésében részt vállaló intézmények elkötelezett munkáját, valamint a több mint 2000 részt vevő pedagógus és 700 pénzügyi, vállalkozói önkéntes szerepvállalását. A fiatalok és a szakértők a pénzügyi tudatosságra fordított energiája hozta meg első komoly nemzetközi eredményét az European Money Quiz versenyen való sikerrel. A győztes és iskolája az Európai Bankföderáció által felajánlott 3000 eurós fődíjban részesül.

fontos viselkedési mintákat kapunk. Egy fiatal felnőtt pénzügyi attitűdjének, magatartásának alapja a képzésen keresztül megszerzett tudás mellett mindenképp az otthonról hozott családi minta.

A PÉNZ7 szép példa az összefogás erejére. A témahét szervezése kormányzati és piaci szereplők közös munkájával valósul meg, hogy aztán az iskolai eseményeken a pedagógusok pénzügyi, vállalkozói önkéntesekkel az oldalukon együtt adják át a diákoknak a gyakorlati tapasztalatokat az elméleti ismeretekkel. Mindezt úgy, hogy a PÉNZ7 meghatározó alapelve szerint a tanórákon márka, kereskedelmi logó nem jelenhet meg. A programnak indulása óta rendszeres önkéntes szakértője *Varga Mihály* pénzügyminiszter és több tucat kormányzati és bankvezető, valamint számos sikeres vállalkozó, cégtulajdonos.

A PÉNZ7-program része a kormány a lakosság pénzügyi tudatosságának fejlesztését célzó stratégiájának, támogatja annak megvalósulását, ahogyan a vállalkozói szellemű oktatás fejlesztését is. A PÉNZ7 sikerének fontos szereplői a pedagógusok, hiszen ők azok, akik összekötő kapocsként a pénzügyi, vállalkozói tudatosság alapgondolatait, ismereteit el tudják juttatni a diákokhoz. A PÉNZ7 segítségével és az önkéntesek révén Budapest és nagyvárosaink mellett eljut a Békés megyei Okánytól a Somogy megyei Mesztegyőig – sok-sok hazai kistélepülés diákjaihoz is –, persze idén alapvetően online.

Honlap: penz7.hu

PÉNZ7 tananyagok, felkészítők: penz7.hu/penz7-letoltheto-anyagok.cshtml

YouTube-csatorna: www.youtube.com/channel/UCvHdUbSKCfwct_GvmoeLxhA

Facebook: www.facebook.com/penz7

Magyarország 2015-ben csatlakozott először az Európa-szerte közel 30 országban egy időben zajló European Money Week kezdeményezéséhez. A program bővülését támogatta a 2017/2018-as tanévben a Nemzetgazdasági Minisztérium, majd annak átalakulását követően a 2018/2019-es tanévtől már a Pénzügyminisztérium, az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Junior Achievement Alapítvány, mivel a vállalkozói kompetenciafejlesztés és a vállalkozói alapismeretek élményalapú bemutatása is bekerült a programsorozatba. Országos szakmai önkénteshálózat kiépítésével, a programba való bevonásával támogatja a pénzügyi, vállalkozói oktatás élményalapú megvalósulását, széles körű szakmai összefogás megteremtésével segíti a különféle pénzügyi, vállalkozási edukációs projektek terjedését, hasznosulását.

Az osztályfőnöki, életvitel-, matematika- vagy történelemórán, élményalapú tananyagok segítségével a pedagógusok interaktív módszerekkel ismertetik meg a diákokat a pénzügyi és gazdasági alapgalmakkal. A pandémiás időszak miatt a program minél egyszerűbb, gördülékeny megvalósítását a szervezők úgy támogatták, hogy a PÉNZ7 tanórák a március 1–5. közötti héten – a rendelkezésre álló digitális anyagokkal, komplett mintaórákkal – akár online formában, sőt, akár később, a tanév során bármikor megtarthatók.

A hétéves múlta visszatekintő PÉNZ7 rendezvénysorozaton idén 171 ezer, hét év alatt pedig több mint 1,1 millió általános- és középiskolás foglalkozott szervezett keretekben a pénzügyi alapismeretekkel.

A felkészülést megkönnyíti, hogy a korábbi tanévek minden pénzügyi tananyaga – mintavideók, e-learning tananyag és webináriumok – elérhetőek a www.penz7.hu honlapon. A pénzügyi döntéseket megkönnyítő, négy korosztály számára készült modern anyagokat idén is a Pénziránytű Alapítvány és a Junior Achievement Magyarország szakemberei fejlesztették. A PÉNZ7-et izgalmas kísérőprogramok, pályázatok és tanulmányi versenyek kísérik.

PÉNZ7 a Hőgyes Endre Gimnáziumban (Hajdúszoboszló)

Az idei tanévben is megrendeztük március elején a PÉNZ7 programot. Az idei programot egy témanap keretében valósítottuk meg, amelynek segítségével diákjaink pénzügyi felkészültségét, tudatosságát fejleszthették.

A hetedik és nyolcadik évfolyamos osztályaink az iskolában, a többiek a digitális térben vettek részt a programban. A nap eseményei három fő részben valósultak meg.

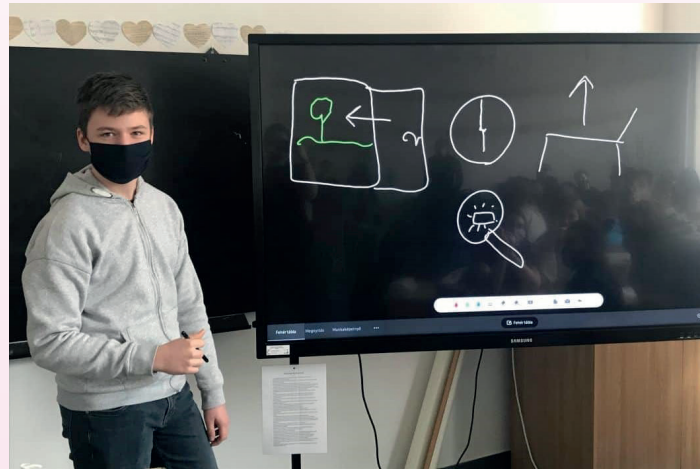
A nap kezdetén minden osztály megtekintett egy, a Pénziránytű Alapítvány által készített videót a családi költségvetés tervezéséről, valamint egy rövid tájékoztatót a Magyar Nemzeti Bank szerepéről és feladatairól.

Ezt követően az osztályfőnökök és osztályonként 2-2 pedagógus vezetésével a Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS című tananyagot dolgozták fel kis családokban (csoportokban) az osztályok. A családok (kiscsoportok) kialakításához a Teams melléktermeit használták a megvalósítók.

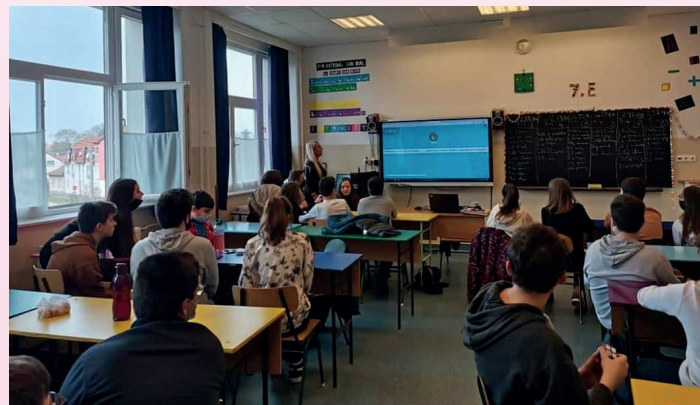
A Pénziránytű Alapítvány, segítve a digitális térben történő megvalósítást, több online tesztet is készített:

- BankVelem PénzOkos Kupa a PÉNZ7 – országos pénzügyi tudásverseny felső tagozatos diákok számára
- ZsetON – Hangolódj a pénzügyekre! – Online pénzügyi kérdések 14–19 éves középiskolások számára
- DIGITÁLIS SZIMAT KVÍZ 2021

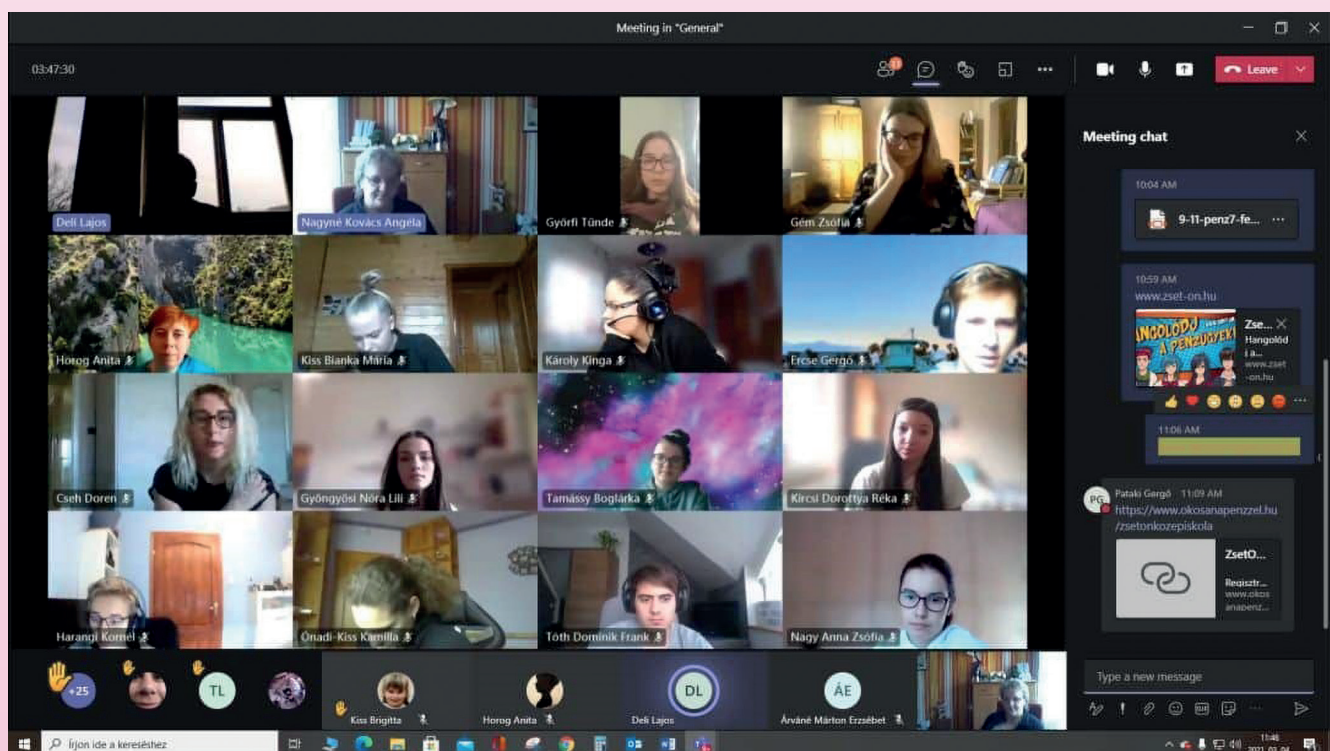
A kérdéssorokat diákjaink kitöltötték és a kapcsolódó versenyekbe is neveztek. A teszt eredményei is hasznosíthatóak voltak, hiszen a végén mindenki láthatta, mit válaszolt meg helyesen, és mit kell még megtanulnia.

Fotó: Szatmári Zsuzsanna osztályfőnök

Fotó: Tóthné Koncsik Ágnes osztályfőnök

Fenntarthatósági Témahét 2021

Felelős elkötelezettség a környezetünkért

A környezet védelme és a fenntarthatóság érdekében egyre több civil, szervezet és önkormányzat tesz lépéseket, kezdeményezéseket. Globális felmelegedés, vízhiány, csökkenő energiakészlet, klímaváltozás – ezek a veszélyek fenyegetik Földünket, ha nem változtatunk szemléletünkön és magatartásunkon. A szemléletváltásra a gyermekek a legfogékonyabbak, épp ezért fontos, hogy már iskolás korban megismerjék a téma fontosságát és felfigyeljenek személyes érintettségükre, hiszen kis odafigyeléssel ők is sokat tehetnek a Föld védelméért. Minden hazai és határon túli nevelési-oktatási intézmény a munkatervében meghatározott módon vehet részt a témahéthez kapcsolódó programokon, illetve szervezheti meg az adott témával összefüggő tanítási órákat, foglalkozásokat. A Fenntarthatósági Témahétről **Néder Katalin** programvezetővel beszélgettünk.

Szöveg: **Németh Gábor**

2021. április 19–23. között rendezik meg az idei Fenntarthatósági Témahetet. Mi lesz az idei alkalom témája? Hogyan épül fel a Fenntarthatósági Témahét struktúrája?

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a köznevelésben a 2021. április 19–23. közötti hétre hirdette meg a Fenntarthatósági Témahetet, amelynek célja a fenntarthatóság üzenetének elterjesztése iskolai keretek között. A Témahét fővédnöke **Áder János** köztársasági elnök, kiemelt támogatója a Kék Bolygó Klímavédelmi Alapítvány és az Emberi Erőforrások Minisztériuma, szervezője a PontVelem Nonprofit Kft. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően a 2021. évben is három kiemelt témában készülnek az oktatási anyagok és a programtervek: az erdő mint ökoszisztéma; a fenntartható, zöld gazdaság és a fenntartható közösségek témaköreiben.

A pedagógusok felkészülését hagyományosan óravázlatokkal és projekttervekkel segítjük, a tanórákhoz online módon önkéntesek is csatlakozhatnak. A pedagógusoknak lehetőségük van a honlapról letölthető, részletesen kidolgozott tematikus óraterveket használni, vagy saját maguk is kidolgozhatják a témához kapcsolódó projekttervüket a mintaprojektek segítségével. Ezek mellett a témahétbe bekapcsolódó szakmai partnerszervezetek online tanórákkal és oktatófilmekkel készülnek a témák elmélyítésére. Kiemelt esemény **Áder János** köztársasági elnök tanórája, aki az elmúlt évekhez hasonlóan ebben az évben is a középiskolás korosztályhoz szól. A kiemelt témákhoz kapcsolódóan kiegészítő programok is színesítik a témahét tanóráit.

Milyen programokkal készülnek?

Fenntarthatósági versenyünk, a ZöldOkos Kupa felső tagozatos diákoknak szól, a középiskolásokat pedig a *Nem térkép e táj* csapatversennyel várjuk. Nemcsak hazai, hanem határon túli diákoknak is szól mindkét verseny. A **Nem térkép e táj** program stratégiai partnere és támogatója a *Rákóczi Szövetség*. A vetélkedőn 3–5 fős csapatok vehetnek részt felkészítő pedagógus támogatásával. A két csapat együttesen indul,

az egyik csapat határon inneni, a másik csapat egy határon túli iskola diákjaiból áll. A csapatok feladata, hogy saját lakóhelyükön felmérjék az épített, a természeti és a társadalmi környezet értékeit és az azokat fenyegető veszélyeket. A **ZöldOkos Kupa** a Kárpát-medence legrangosabb csapatversenye, amiben a diákok értékes jutalmakért mérhetik össze tudásukat a fenntarthatóság különböző témáiban. A 2021. évben a Kárpát-medencei ZöldOkos Kupára 2 korosztályi kategóriában lehet indulni. A **7-8. osztályosok** az eddig megszokott 3 fős csapatversenyen vehetnek részt. Az **5-6. osztályosok** a saját iskolájukban vehetnek részt a versenyen. A versenyen való részvételre az iskolák regisztráció útján jelentkezhetnek.

Számos más programunk is indul a Témahétben: többek között a Fenntartható divat program, az Időszaki Szelektív Hulladékgyűjtési Verseny vagy a Legaktívabb Iskola Díj pályázat. A **Legaktívabb Iskola Díjra** a 2021. évi Fenntarthatósági Témahét keretében lehet pályázni, célja a Fenntarthatósági Témahét országos programjaiban való aktív iskolai részvétel díjazása.

Az **Időszaki Szelektív Hulladékgyűjtési Verseny** célja a háztartásokban keletkező használt elemek, mobiltelefonok és e-kütyük iskolai begyűjtése. A gyűjtött hulladékokért a diákok a PontVelem programban beváltható pontokat kapnak. A weboldalon folyamatosan frissülő toplista segítségével figyelemmel kísérhető lesz a diákok gyűjtése és az iskolák helyezése. Mindkét gyűjtési kategóriában díjazzuk a legtöbbet gyűjtő iskolákat és a diákokat is. **A tavaszi időszaki szelektív hulladékgyűjtő verseny a tervek szerint 2021. április 19-től május 31-ig fog tartani.**

Hogyan tudják segíteni a részt vevő pedagógusok felkészülését?

Idén először a témák feldolgozását segítő oktatócsomagokat állítottunk össze a pedagógusok felkészüléséhez, amelyek tartalmazzák az egyes kiemelt témához kapcsolódó óravázlatokat, mintaprojekteket, digitális alkalmazásokat, online tanórákat, versenyeket, pályázatokat, aktivitásokat.

Milyen hazai és nemzetközi kísérőprogramok segítik a témák elmélyítését?

A hazai programok mellett szintén idén először egy kis nemzetközi kitekintésre is lehetőséget biztosítunk, két sikeres nemzetközi fenntarthatósági programot és azok módszertanát tesszük elérhetővé a részt vevő iskoláknak. A **Young Innovators** program az Európai Unió legnagyobb éghajlatváltozással foglalkozó szervezetének, az EIT Climate-KIC-nek a programja. A Young Innovators program egy kihívásalapú oktatási program, amelyben a 12-18 éves diákok egy valós, klímaváltozáshoz kapcsolódó problémát oldanak meg 4-5 fős csapatokban. A program a klímaváltozással kapcsolatos kihívások rendszerszintű megoldása mellett kreatív gondolkodásra, valamint az innovációs képességeik használatára ösztönzi a fiatalokat. A Fenntarthatósági Témahét keretében pályázati lehetőséget hirdetünk 6-12. évfolyamon tanító pedagógusok számára

Áder János köztársasági elnök a Szentendrei Református Gimnáziumban 2018-ban (Kép forrása: Fenntarthatósági Témahét)

Díjak átadása a 2019. évi Fenntarthatósági Témahét záró rendezvényén, az Almazöld konferencián (Kép forrása: Fenntarthatósági Témahét)

Diákok a Fenntarthatósági Témahét egyik tanóráján (Kép forrása: Iskolapad)

Virtuális megemlékezés a föld napján – A képet a Böhönyei Festetics Pál Általános Iskola, valamint az AMI tanárai és diákjai készítették 2020. április 22-én, a digitális oktatás ideje alatt

a Young Innovators módszertan elsajátítására és pedagógiai programjának saját iskolában való megvalósítására.

A Roots&Shoots természet- és környezetvédelmi hálózatot Dr. Jane Goodall hívta életre: a R&S hálózatba tartozó öntevékeny fiatalok és idősebbek kisebb csoportokat alkotva tevékenykednek, felismerve a közvetlen környezetükben felmerülő környezetvédelmi, természetvédelmi vagy társadalmi problémákat. A programba való bekapcsolódáshoz nyújtanak segítséget a témahét alatt a Jane Goodall Intézet munkatársai, több témakörben tartott online és személyes előadásokkal, illetve a R&S projektek kidolgozását segítő eszköztárral, amely lépésről lépésre vezet végig az újonnan alakult csoportot céljaik eléréséhez. A Roots&Shoots program szellemiségét és a Jane Goodall Intézet alapértékeit, vízióját a 2020-ban készült *HOPE – A remény* című film vetítésével szeretnénk még közelebb hozni a diákokhoz, pedagógusokhoz. Emellett bemutatjuk azt az interjút, amelyet Dr. Jane Goodallal készítettünk kifejezetten a témahétre, amelyben választ ad a témahéten részt vevő iskolások kérdéseire is.

Miként tudnak a határon túli pedagógusok bekapcsolódni a témahétbe?

A témahét honlapján (fenntarthatosagi.temahet.hu) iskolai regisztrációval a határon túli magyar nyelvű iskolák is csatlakozhatnak a témahéhoz. A letölthető

órávázlatok és projekttervek az ottani pedagógusok számára is rendelkezésre állnak, emellett a pedagógusok számára nyitottak a képzések lehetőségei is. Számos verseny és aktivitás határon túli gyerekeknek is szól.

A Fenntarthatósági Témahét témáihoz kapcsolódóan márciusban online képzéseket is meghírdettek. Milyen képzéseken, webináriumokon vehettek részt idén az érdeklődő pedagógusok?

A pedagógusképzések már lezajlottak, ezeken közel 600 pedagógus vett részt, a webináriumok oktatás még zajlik, eddig több mint 200 pedagógus vett részt rajta. A témahétig még lesz két alkalom, amire szeretettel várjuk az érdeklődőket.

Idén is folytatódik a Diákok és Tanárok a fenntarthatóságról kutatási program. Milyen tapasztalatok, tendenciák láthatók a tavalyi eredmények kapcsán?

A kutatási program 2020-ban hagyományteremtő szándékkal, kísérleti jelleggel valósult meg. A kutatás kiemelt célcsoportjai a 10–18 éves, felső tagozatos és középiskolás diákok, illetve bármely általános- és középiskolában oktató pedagógusok voltak. A kutatás módszertanát és az eredmények feldolgozását több hazai egyetem és szervezet biztosította. Összesen 11 456 diák töltötte ki a diákoknak szóló online kérdőívet, a pedagógusoknak szólót 1976 tanár. A fókuszcsoportos

Faültetés Budakeszin, a 2020. évi Fenntarthatósági Témahét záróeseményeként (Kép forrása: Fenntarthatósági Témahét)

interjút 10 vidéki nagyváros iskolájában zajlottak le. A 2020. év tapasztalatait figyelembe véve a kutatást idén is, és a tervek szerint a jövőben is a Fenntarthatósági Témahét keretében minden évben megszervezik.

Milyen eseményeken vehetnek részt a diákok a Fenntartható divat program keretében?

A program során részletes szakmai anyagot biztosítunk a témában az alapfogalmakról, a körkörös ruhaipar elvárásairól, a textilipar negatív hatásairól és a lehetséges megoldásokról. A program a Fenntartható divatmárka menedzsment program (Budapesti Metropolitan Egyetem) szakmai támogatásával valósul meg. A **Textilhulladék kreatív felhasználása – Reduce, Reuse and Recycle – Kapszulakollekció pályázat** keretében textilhulladék felhasználásával kapszulakollekció készítésére vállalkozhatnak a diákcsapatok. A **Slow Fashion – Fast Fashion workshop** divatmenedzser-hallgatók workshopja, amely során bemutatjuk a „fast fashion” és a „slow fashion” bírószági tárgyalótermi összecsapását. A szerepjáték során a diákok szavazhatnak, illetve ők is eljátszhatják, továbbgondolhatják a témát osztálytermi keretek között.

Hogyan működik a Zöldiránytű app, mire használhatják az érdeklődők?

A **Zöldiránytű alkalmazás** a középiskolás diákok mindennapjaihoz kötődő hasznos információkat, taná-

csokat és az ismereteket tesztelő játékokat tartalmaz a fenntarthatóság témakörében. A Pénziránytű Alapítvány interaktív kiadványa praktikus információkat és tippeket tartalmaz arról, hogyan élheti mindennapjait egy tizenéves úgy, hogy óvja a környezetet és a család pénztárcáját is. A további tájékozódást a kiadványon keresztül elérhető számos online elágazás is segíti. A kiadvány modern mobilalkalmazása az online áruházakból tölthető le ingyenesen. A Fenntarthatósági Témahét egyik kiemelt témáját, a zöld gazdaság kérdését is segíti körbejárni az alkalmazás.

Az interjú 2021. április 8-án készült.

Honlap: fenntarthatosagi.temahet.hu

Óratervek és mintaprojektek: fenntarthatosagi.temahet.hu/letoltheto-oratervek

Zöldiránytű mobilapp a Google Playen:
<https://bit.ly/3sbK26Q>

Fenntarthatósági Témahét a Hatos Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában (Vép)

Szöveg: **Tóth Kata**, Vas Népe Online (vaol.hu)

A vépi Hatos-iskola ökoprojektjei révén a gyerekeket a természetet óvó felnőttekké neveli. *Kovácsné Csákvári Beatrix*, az öko-munkaközösség vezetője beszélt Föld napi programjaikról.

– Sajnos a lehetőségeinket csökkentette a járványhelyzet. Alapesetben energetikai céghez, gazdaságba látogatunk, papír-, kupak- és elemgyűjtést szervezünk, kerékpártúrara megyünk, most a céges videókat az osztályteremben nézhettük meg. Élményalapon tanítunk így is: tankockákkal, zenékkal, videókkal, és amikor a felsősök visszajönnek, közös témahétre készülünk velük: a madarak, fák, a föld és az erdő is figyelmet kap. Aktuális a fenntartható háztartás kérdése: a gyerekek videóinterjút készítettek a szüleikkel. Varrónő, otthon komposztáló, a szelektív gyűjtésben élen járó szülők is megszólaltak, és egy vadász apuka, aki az erdő ökológiai egyensúlyáról beszélt. A gyerekek otthonra ültetési feladatot kaptak. Az alsósokra tündérkerti tanóra várt.

Amíg tantermi oktatás volt, projektnap és vetélkedők adtak keretet a Föld napjának a kőszegi Bersek-iskolában. Az alsósok kirándultak, ha rossz idő volt, puzzle-t raktak ki, foglalkozásokat tartottak nekik a pedagógusok. *Kovácsné Szabó Éva* igazgató elmondta, az idén a felsősök PowerPoint-bemutatót kaptak, amelyben szerepel a Föld története, a Föld napja mint

Szorgos kis gothardos kezek által szépült az iskolakert
(Fotó: vaol.hu/Unger Tamás)

Gothard-iskola negyedikesei a madárbarát kertben
(Fotó: vaol.hu/Unger Tamás)

világmozgalom, szó van a bioszféra pusztulásáról, az ipari szennyezésről, az őserdők pusztulásáról. *Min-den nap számít, te is sokat tehetsz!* címmel feladatsort oldottak meg. Az alsósok Kőszeg és környéke élővilágával ismerkedhettek patakparton sétálva, növényeket gyűjtve. Eső esetére a témához illő látványos, színes videó-összeállítással, benne versekkel, dalokkal, történetekkel készült *Vilits Katalin*, az ökoiskolai team vezetője.

A szombathelyi Gothard-iskola tanulói a Saághy István Erdészeti Információs Központ parkrészébe készültek a Föld napján, a járványhelyzet miatt ez meghiúsult, árulta el *Nagyné Tancsics Ildikó*. Arról is beszámolt ugyanakkor, hogy épül az udvaron az iskolakert, folyamatban van a tereprendezés, felállították a magaságysokat. Az alsós kisdíákok ott és egy madárbarát kertben is tevékenykedtek.

Digitális Témahét 2021

A digitális technológia mindenütt jelen van

A Digitális Témahét fontos törekvése, hogy a digitáliskompetencia-fejlesztés a digitáliskultúra-órákon túl kiterjedjen más tantárgyakra is. A részt vevő pedagógusok és diákok változatos és kreatív iskolai projektek keretében fejleszthetik készségeiket a technológiával támogatott tanulás során. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma elkötelezett a digitális pedagógia elterjesztése és a digitális készségek fejlesztése mellett: a tanév rendjében is szereplő Digitális Témahét indulása óta már hatodik alkalommal szervezték meg az iskolákban. Az eseménysorozat idén március 22–26. között zajlott, de a kezdeményezéshez egészen április 30-ig csatlakozhatnak az iskolák. A részt vevő pedagógusok szakmai tapasztalatokkal, a tanulók élményekkel, az intézmények pedig értékes eszközökkel gazdagodhatnak. **Dr. Főző Attila László** senior digitális fejlesztővel beszélgettünk a Digitális Témahét működéséről, tapasztalatokról, aktualitásokról.

Szöveg: Németh Gábor

A Digitális Témahét fő célja a digitális pedagógia módszertanának népszerűsítése és elterjesztése a köznevelésben. Miért fontos a gyerekek számára a digitális készségek fejlesztése?

A Digitális Témahét hatodik évében tart jelenleg, és egyre szélesebb réteg számára válik egyértelművé, hogy a digitalizációt nem lehet elkerülni. Az életünkben a digitális technológia már mindenhol jelen van, ezért rendkívül fontos a digitális kompetencia, amelynek a fejlesztésével foglalkozni kell. Kifejezetten hangsúlyos üzenete volt mindig is a Digitális Témahétnek, hogy a digitális világban való magabiztos eligazodás túlmutat a digitális kultúra tantárgy keretein, hiszen ez egy horizontális terület, amelynek a fejlesztésével minden évfolyamon és tantárgyban foglalkozni kell valamilyen formában. Az elmúlt egy évben pedig tulajdonképpen a digitális kompetencia volt a belépőjegy az online oktatáshoz a tanárok, a szülők és a diákok számára is.

Az elmúlt év jelentősen átalakította a digitális technológiához való hozzáállásunkat, a Digitális Témahétet is – tekintettel a digitális munkarendre – online kellett megszervezni. Mik voltak a tapasztalatok az idei témahét kapcsán?

Sajnos már nem először van így, az elmúlt évben is hasonlóképpen történt. Bár a Digitális Témahétnek mindig is volt egy hivatalos tanrendben rögzített dátuma, mi mindig úgy gondoltuk, hogy a programhoz való csatlakozás nem csak egy héthez kapcsolódik, ezért a projekteket korábban és később is meg lehet valósítani. A Digitális Témahét részt vevő iskolák nem egy-egy tanóra vállalkoznak, hanem egy miniprojekt végrehajtására. Tavaly is, és idén is meghosszabbítottuk a Digitális Témahétet, idén április 30-ig várjuk

az iskolák csatlakozását, a pályázati határidőt pedig május 3-ra tűztük ki, hogy legyen ideje minden iskolának megvalósítani, amit tervezett, vagy még akár újonnan is lehessen csatlakozni. Reagálva az online oktatás kihívásaira, a Digitális Témahét nemcsak a digitális technológiával segített projekteket fogja díjazni a pályázatokon, hanem az online oktatás innovatív megoldásait is.

Melyek az idei témahét kiemelt szempontjai, témái?

Minden témahéten vannak kiemelt témakörök, ezek nem szoktak jelentősen változni egyik évről a másikra. A természettudományos kompetencia, a programozás, a biztonságos internethasználat, a digitális gyermekvédelem például mindig fontos területek voltak. Néhány évvel ezelőtt épült be a magyar közgyűjteményekben található értékek és kincsek beemelése az oktatásba, valamint a pénzügyi tudatosság is. Ebben az évben pedig csatlakozott a mesterséges intelligencia mint kiemelt témakör, hiszen Magyarországon kiemelt jelentőségű a nemrégiben elfogadott Mesterséges Intelligencia Stratégia. Ehhez egy kihívás is kapcsolódik ebben az évben azzal a céllal, hogy minél többen ismerjék meg a mesterséges intelligencia alapjait. (www.ai-hungary.com)

Kik csatlakozhatnak partnerként a témahéthez? Általában milyen témakörben járulnak hozzá a diákok digitáliskompetencia-fejlesztéséhez a különböző szervezetek, intézmények, cégek, szakemberek?

Bárki csatlakozhat partnerként a Digitális Témahét-hez, aki ingyenesen kínál programot, tananyagot. Regisztrálni a digitalistemahet.hu oldalon lehet, ahol meg kell hirdetni a kínált programokat, amelyek aztán megjelennek a térképen és a keresőben is. A programo-

Digitális Témahét

www.digitalistemahet.hu

zás oktatásával, illetve a programozással kapcsolatosan robotikával foglalkozó cégek, telekommunikációs cégek, oktatási vállalkozások és a digitális élményközpontok is mindig megjelennek a partnerek között, így sokukkal már több éve együttműködünk, és jó kapcsolatunk alakult ki. Ők azok, akik nyitnak az iskolák felé, mert fontosnak látják, hogy a digitális kompetencia fejlesztése minél korszerűbben történjen az iskolákban.

Hogyan lehet segíteni az innovatív digitális módszerek használatát a napi pedagógiai gyakorlatban?

A kulcs, hogy a szakmai hálózat révén minden pedagógus számára legyen elérhető minden olyan segítség, amely a fejlődésüket szolgálhatja. A digitális technológia nagyon gyorsan változik, ezt nem mindig könnyű követni. A Digitális Témahét honlapján található tudásbázisban vannak kidolgozott projektek, mintaprojektek, jelenleg tizenkettő köznevelési és ennél is több szakképzési projektterv. Ezek módosítható, szerkeszthető formában elérhető részletes leírások, amelyekből hasznos ötleteket lehet meríteni. Az elmúlt évben és idén is készítettünk egy projektötlet-gyűjteményt, és új projektötleteket is bemutattunk a pedagógusok számára. A projektterv és a projektötlet között az a különbség, hogy a projektötlet nincs annyira kidolgozva, ezek rövidebb gondolatébresztők, főleg olyan tanárok számára, akik már vezettek projektet, és nyitottak egy jó elgondolásra.

Emellett szakmai webináriumokat is szervezünk a tanárok számára; tavaly a pandémiás időszakban ötvenegy webináriumot szerveztünk, idén már több mint húszat, és ez folytatódik. Ha megkeresnek minket tanárok valamilyen témával, amiről hallani szeretnének, akkor megpróbáljuk megoldani, illetve vannak gyakorlati webináriumok, ahol viszonylag lassabb, kényelmesebb tempóban együtt haladunk végig egy tananyagon. A dpmk.hu-n is vannak pedagógiai anyagok, ott is

található egy Digitális Pedagógiai Tudásbázis. Emellett megtalálhatók vagyunk a közösségi médiában, van Facebook-oldala a Digitális Témahétnek, illetve e-mailben is szoktak tanácsot kérni a tanárok.

Idén milyen webináriumokon vehettek részt a digitális pedagógia iránt érdeklődő pedagógusok, és milyen programok várták a diákokat?

A közgyűjteményektől a mesterséges intelligencián át az online oktatás jó gyakorlatáig, az alsós évfolyamok számára alkalmazható módszertani elemekig mindenféle téma előfordult. Webinárium-előadáson mutattuk be, hogyan érdemes pályázni, mert a Digitális Témahét idén is jelentős nyereményekért lehet pályázni iskolának és pedagógusoknak is, illetve különdíj-felajánlásaink is vannak minden évben külső partnerek által.

A honlapjukon is elérhető a Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye. Milyen területeken nyújt segítséget a pedagógusoknak ez a kiadvány?

A kiadvány létrejöttét a digitális munkarend katalizálta, és ennek nyomán a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ munkatársai – más szerzőkkel együtt – összegyűjtötték azokat a digitális pedagógiai ajánlásokat, amelyek a digitális oktatásban alkalmazható módszertanra vonatkoznak. Olyan területeket érintenek például, mint az értékelés, a technológiai körülmények, vagy azok a feltételek, amelyeknek teljesülnie kell ahhoz, hogy sikeresen dolgozhassunk. Ezen kívül alkalmazásokat és rengeteg linket, naprakész módszereket ajánlottunk, illetve igyekeztünk a fogalmakat is tisztázni. Tapasztalataink alapján nagyon szívesen fogadják, amikor ajánljuk ezt a kiadványt. A digitális oktatás kapcsán világszerte megnövekedett a digitális pedagógia iránti érdeklődés, holott ez a terület 2020 márciusa előtt is létezett, de most újabb lendületet kapott. Beindult az alkalmazások fejlesztése is, nagyon sok gyártó elkezdte bővíteni a kínálatot, azon kívül pedig a szakmai fejlődés iránt is nagyobb az érdeklődés. Szakmai közösségek jönnek létre, és nagyon fontos, hogy egymást is segítik a pedagógusok és az iskolák. Örömkre szolgál, hogy a Digitális Témahét külföldi magyar iskolák is részt vesznek. A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága minden évben különdíjjal jutalmazza a legaktívabb határon túli iskolákat is, tehát a közösség átnyúlik a határokon is.

Az interjú 2021. április 12-én készült.

Honlap: digitalistemahet.hu

YouTube-csatorna: www.youtube.com/channel/UCahf7OoqZpydB5-w1smilRQ

Facebook: www.facebook.com/digitalistemahet

Digitális Témahét a Hriszto Botev Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában (Veszprém)

Iskolánk 8.b és 8.d osztályos tanulói (47 diák) a Digitális Témahét keretén belül kutatást végeztek a felső tagozatos diákok körében, hogy tudományos módszerekkel vizsgálják, hogyan változott a boteves diákok élete a vírushelyzet és az online oktatás hatására. Ezt az aktuális kutatási témát közösen választották ki, és érdeklődési kör alapján alakult kisebb csoportokban vizsgálták a felsős tanulók életének és szokásainak változásait. A Kutatás Projekt eredményeit publikáltuk (<https://bit.ly/3vkiM8i>), hogy a tanárok, a szülők és a diáktársak nagyobb rálátást kapjanak a gyerekek életében bekövetkezett változásokra.

A projekt oktatási és nevelési célja az volt, hogy a 8. osztályos tanulók olyan használható tudásra tegyenek szert, melyet későbbi tanulmányaik és foglalkoztatásuk során is kamatoztatni tudnak. Akár egy szakdolgozat megírásánál, akár munkahelyi statisztika készítésénél, vagy vállalkozói kutatás megvalósításánál fel tudják használni a projekt során megszerzett ismereteket.

Az idei projekt különlegessége az volt, hogy teljes mértékben tantermen kívüli (online) keretek között valósult meg. Ez nagy kihívást jelentett a tanulóknak és a tanároknak is, hiszen a kommunikáció szintén az online térben Microsoft Teams, Messenger, Viber, e-mail stb. fórumokon zajlott. Meg kellett oldani az Excel- és Word-dokumentumok megosztását, hogy mindenki szerkeszteni tudja őket. Minden csoportnak sikerült a problémákat megoldani, minek következtében nem csak szaktárgyi ismereteik, hanem digitális kompetenciáik, online kommunikációs képességeik és együttműködési képességeik is jelentősen fejlődtek.

A Kutatás Projektet 9 matematika- és 2 informatikaóra keretében valósítottuk meg. Matematikaórákon, a tantervi tartalmaknak megfelelően, a tanulók megtanulták a statisztikai számításokat, az adatgyűjtés és rendszerezés módszereit, a gyűjtött adatok ábrázolását és elemzését. Statisztikaismereteikről Quizizz-teszt megoldásával adtak számot. A csoportok Google-kérdőíveket készítettek informatikaórán, melyeket elküldtek a felsős tanulóknak. A kérdőívek kitöltése

önkéntes és anonim volt. A beérkezett adatokat Excel-programmal rendszerezték és diagramokon ábrázolták az informatikatanárok segítségével.

A projektzáró dolgozatokat Wordben készítették el. A dolgozatok tartalmi és formai elemei megfelelnek a felsőoktatási intézmények által elvárt szakdolgozati követelményeknek. Az elkészült dolgozatokat egyesítve komplex képet kaphatunk a kutatási témáról.

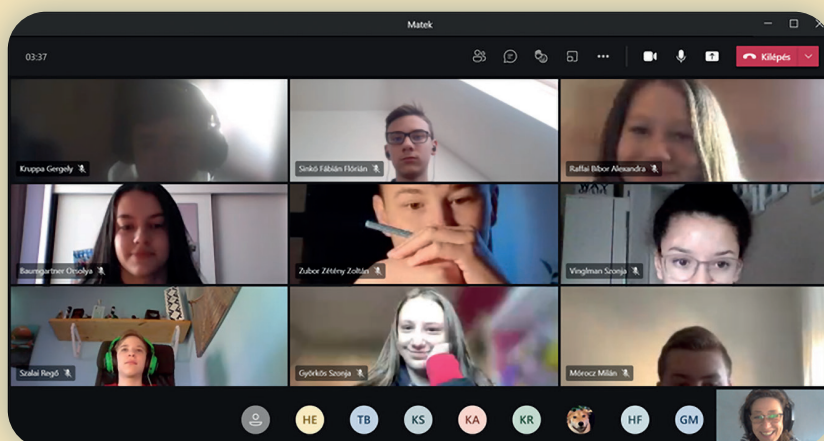
A projekt zárásaként formatív értékelés keretében vizsgáltuk, hogy miben és milyen mértékben fejlődtek tanulóink. A csoportok értékelték saját munkájukat. Társértékelés keretén belül mindenki visszajelzést kapott arról, hogy a csoport többi tagja mennyire elégedett a csoportban végzett munkájával. Ezek után mindenki lehetőséget kapott, hogy önértékelést mondjon saját teljesítményéről és beszámoljon saját fejlődési útjáról. Padleten foglaltuk össze az eredményeket. A reflektív gondolkodás az élet minden területén nagyon fontos, ezért azt is megbeszéltük, hogy miben változtatnánk, ha ezt a kutatást újrakezdenénk vagy kiterjesztenénk.

Mindkét osztályunk tanulói nagy munkát fektettek a Kutatás Projekt megvalósításába. A feladat nagysága miatt egyértelmű volt, hogy rengeteg tanórán kívüli munka és konzultáció kell ahhoz, hogy színvonalas produktumokat adjanak ki a kezük közül. A feladat elvégzése során természetesen akadtak problémák, de ezek a munka velejárói, ezekből lehet a legtöbbet tanulni. Öröm volt látni, hogy a tanulók életkorukhoz képest magas színvonalú, tudományosságra törekvő projektzáró dolgozatokat készítettek!

Nagyon büszkék vagyunk diákjainkra, amiért nyolcadik évfolyam második félévében is képesek és hajlandók voltak sok időt, energiát befektetni egy ilyen nagy volumenű kutatás elkészítésébe!

A Kutatás Projektben részt vevő pedagógusok:

- **Décsy Dóra projektvezető matematikatanár**
- **Gábor Andrásné informatikatanár**
- **Kléri István informatikatanár**

Hol a boldogság?

Boldogságórák gyerekeknek

Minden évben március 21-én van a Boldogság Világnapja. Ebből az alkalomból bemutatjuk a 2014-ben indult Boldogságóra Programot, és megismerhetjük a Dunaföldvári Beszédes József Általános Iskola többéves jó gyakorlatait is a témában.

Szöveg: **Martin Jánosné**

A boldogságkeresés örök emberi törekvés. Petőfi *Az apostol* című művében egyértelműsíti: „Mi célja a világnak? Boldogság!”

Mi is a boldogság? A Wikipedia definíciója szerint:

„A **boldogság** pozitív érzelmekkel jellemezhető mentális állapot, amely a megelégedettségtől az egészen intenzív örömezésig terjedhet. Egy olyan ideális állapot, amelyre bár vágyunk, mégsem tudjuk meghatározni, hiszen magában foglalja életünk minden oldalát és ezzel emberi teljességünket.”

2012-ben nyilvánosságra hozták az egyes országok általános boldogságát vizsgáló World Happiness Report indexet. Az Earth Institute gondozásában készült jelentésből kiderül, hogy Magyarország csupán a 96. helyet foglalja el a listán. A 2017-ben közzétett, OECD-országok állampolgárainak boldogságindex-felmérésében Magyarország az utolsó helyen állt – a magyaroknál a fejlődő országok lakói is boldogabbak voltak. Szinte minden nemzetközi összehasonlító vizsgálat megállapítja, hogy Magyarország Európa „boldogtalanabb felén” helyezkedik el.

Mi is szeretnénk pedig boldognak érezni magunkat, s főleg szeretnénk boldognak látni gyermekeinket! A boldogságot kutató Nemzetközi Pozitív Pszichológiai Mozgalom szerint **meg lehet tanulni boldogan élni**.

A boldog életszemlélet előreviszi az egyént, s az egyén hatásával a környezetét, az egész társadalmat.

1 A boldog emberek pozitívan gondolkodnak, bíznak magukban és a szerencséjükben, a jóra számítanak. Magabiztosabbak lesznek, ami által valóban szerencsésebbek abban, amihez fognak. A negatív beállítottságú emberek a rosszra számítanak, és az általában valóban be is következik.

2 A boldogabb emberek a rossz dolgokra is másképp reagálnak. Vigasztaló számukra, hogy lehetett volna rosszabb is, illetve most már jó következik.

3 A boldog emberek a siker reményével vágnak bele új dolgokba, kihasználják az adódó lehetőségeket. A negatív beállítottságú ember előre sópánkodik, nem kockáztat, elkerüli a kínáló alkalmakat.

4 A boldog emberek a testi állapotukra is jobban figyelnek, s megfelelő erőbedobással nekigyürkőznek a feladatoknak. Élnek az adott lehetőségekkel. (<https://szendreiadam.hu> > **pozitív pszichológia**)

A pedagógus oktató-nevelő munkát végez. A rábízott gyerekeknek nemcsak az értelmét igyekszik fejleszteni, hanem a személyiségfejlesztés terén is komoly feladatai vannak.

Az elhivatott pedagógusok szerint:

- fontos a lelki nevelés;
- fontos, hogy életvezetési technikákat is átadhassanak;
- fontos a problémás helyzetek megoldására való felkészítés;
- fontos a hátrányos helyzetű, problémás gyerekek lelki megnyerése, kezelése;
- fontos a jó osztályközösség megteremtése;
- fontos a kiegyensúlyozott, boldog gyermekarcok látványa.

Egyre szélesebb körben népszerű hazánkban egy olyan program, ami az iskolás korosztály számára a boldogságra való képesség fejlesztéséhez ad ötleteket és módszertani segítséget.

Ez a Boldogságóra program.

A Boldogságórát Magyarországon 2014 szeptemberében indította el a **Jobb Veled a Világ Alapítvány** szervezésében *Bagdi Bella*, az alapítvány elnöke.

„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlati fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermkeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőtté válás útját, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”

Prof. Dr. Bagdy Emőke,
a Boldogságóra program fővédnöke

A Jobb Veled a Világ Alapítvány szervezésében a Boldogság Intézet szakmai csapata egy teljes programot dolgozott ki a diákok boldogságra való tanítására. A cél, hogy megismerjék a boldogság fő összetevőit, s a prog-

Gyerekek munkái

ram részeként elvégzett gyakorlatok hozzájárulnak a gyerekek boldogság szintjének a növeléséhez. Elérhető, hogy könnyebben nézzenek szembe a problémákkal, képesek legyenek megbirkózni a nehézségekkel, s közben nő az önbizalmuk, kiegyensúlyozottabbá válnak. Személyiségük részévé válnak olyan életmódotok, amelyek a felnőtt életükre is kihatnak. Megtanulják a testi-lelki egészség megtartásának módjait, csökken a szorongás.

2016-ban az ELTE Pozitív Pszichológia Laboratóriuma Prof. Oláh Attila vezetésével tudományosan mérte a Boldogságóra program hatékonyságát. A gyerekek kérdőíveket töltöttek ki a Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet, a kutatásvezetők és a pedagógusok együttműködésével, és immár hivatalos a végeredmény: tudományosan bizonyított, hogy a Boldogságóra hozzájárulnak a gyermekek pozitív lelki fejlődéséhez és belső jóllétéhez.

A hatásvizsgálatok igazolták, hogy a boldogságórákon végzett gyakorlatok erősítik az önbizalmat, a kitartást, fokozzák a koncentrációs képességet, fejlesztik a divergens gondolkodást és kreativitást. A bizonyítékok azt húzzák alá, hogy a pozitív élményállapotok megteremtését, fenntartását és fokozását boldogságórák és fejlesztő programok keretében mind szélesebb körben kellene gyakorlattá tenni.

A Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll.

Témakörök

- Boldogságfokozó hála
- Optimizmus gyakorlása
- Kapcsolatok ápolása

- Boldogító jócselekedetek
- Célok kitűzése és elérése
- Megküzdési stratégiák
- Apró örömök élvezete
- Megbocsátás
- Testmozgás
- Fenntartható boldogság

Korcsoportok szerint válogatták össze a feladatokat (3–6, 6–10, 10–14, 14–20 éveseknek). Több mint 200 személyiségfejlesztő játék, gyakorlat található a könyvekben.

Az alapítvány munkatársai kidolgozták a 10 hónapra megadott témákhoz az iskolai programot munkafüzettel, letölthető segédletekkel, hanganyagokkal általános és középiskolás tanulók számára. Egy téma feldolgozására az egész hónap rendelkezésre áll, s minden témához tartozik egy mese, egy dal, s sok-sok játékos gyakorlat. A Boldogságórák tapasztalatai alapján születtek meg a munkafüzetek, kézikönyvek. Azok a pedagógusok, akik céljaikhoz, munkájukhoz hasznosítani szeretnék a programot, minden segítséget megkapnak. Jelentkezés, regisztráció után 30 órás akkreditált képzésen vehetnek részt, hogy a személyiségfejlesztő órákat eredményesen tudják megtartani. A szükséges segédleteket letölthetik a honlapról (www.boldogsagora.hu, www.boldogiskola.hu), a nyomtatott kézikönyvet pedig megkapják az alapítványtól. Már több mint 2200 pedagógus tart boldogságórákat Magyarországon s a határon túl is, s a bevont csoportok száma 1439.

A programban résztvevők örömteli tapasztalatokról számolnak be. Sok gyerek egyébként nehezen képes kifejezni az érzéseit, nincs ezekkel tisztában, a boldogságórák nyomán azonban megtanulják értékelni az élet apró örömeit, s a dolgokat úgy szemlélni, hogy megtalálják bennük a jót. Jobban figyelnek egymásra, társas kapcsolataik pozitívan alakulnak, igaz barátságok fejlődnek, indulataikat jobban tudják kezelni. A Boldogságóra keretei közt megtanulják, mi az empátia, az elfogadás. A vidám légkörű órákon sokkal nyitottabbak, megosztják érzéseiket egymással és tanárukkal.

A hatásról csak dicsérő szavakat lehet olvasni a programban részt vevő pedagógusoktól. Tapasztalataik szerint a közös gondolkodás, az egy célért munkálkodás erősítette az osztályközösséget, toleránsabbak lettek egymással a gyerekek, s ehhez nem kellett más, mint havi egy óra foglalkozás és a mindennapos gyakorlás. A gyerekek mentális megerősödése érezhetővé vált, önbizalmuk erősödött, ami a tanulmányi eredményükön is megmutatkozott. Az érzelmi gazdagodás személyiségük olyan mértékű fejlődését hozza, ami felnőttkori életüket is jobbá teszi – vélekednek a pedagógusok.

A program népszerűségét növeli, hogy a Jobb Veled a Világ Alapítvány pályázatokkal ösztönzi az intézményeket, pedagógusokat. A programban részt vevő nevelési-oktatási intézmények számára elnyerhető a Boldog Iskola és az Örökös Boldog Iskola cím. Mivel óvodák számára is van lehetőség a programba való bekapcsolódásra, ők Boldog Óvoda és Örökös Boldog Óvoda címre pályázhatnak. A Boldog Iskola és Boldog Óvoda cím egy tanévre szól, a pályázati időszakban a következő tanévre szóló címre pályáznak az intézmények. A címet elnyert intézmények igazoló oklevelet kapnak, melynek értelmében a címet egy tanéven keresztül használhatják. A cím minden évben megújítható.

Érdemes pályázni, mert a címmel rendelkező intézmény tagja lesz a Boldog Iskolák vagy a Boldog Óvodák hálózatának, s számukra az Alapítvány szakmai programokat szervez, és minden segítséget megad a program folytatásához. A cím elnyerése az intézmény társadalmi elismertségét, pozícióját erősíti. A szülők számára is vonzó lesz egy olyan oktatási intézmény, ahol ez a nevelési cél a pedagógiai program része, s elismerten eredményes munkát végez.

A pályázati feltételekről a www.boldogiskola.hu oldalon minden információt megkapnak az érdeklődő, pályázni kívánó intézmények, akik kérdés esetén írhatnak a palyazat@boldogiskola.hu e-mail-címre is.

A teljes pályázati dokumentáció benyújtásának határideje **az adott tanév júniusának vége**.

A pályázati dokumentációnak fontos része az intézményvezető szándéknyilatkozata, amelyben vállalja, hogy az intézmény pedagógiai programjában és munkatervében legkésőbb **szeptember 15-ig** szerepeltetni fog a Boldogságóra projekt, a tízhónapos program tematikájának megfelelő ütemezése, a felelősök és határidők meghatározásával. A programba a pályázati határidő után is lehet jelentkezni, s ha nem szeptember elsején tudják elkezdni a 10 hónapos tematikát, sincs

gond, mert azzal a havi témával kezdenek foglalkozni, ahol az éves projekt tart.

Volt már szó hatásvizsgálatról, a programban részt vevő pedagógusok kedvező tapasztalatairól. Ezeket a különböző médiumok közölték. Én *személyes látogatást tettem* egy iskolában – a továbbiakban róluk lesz szó.

A Dunaföldvári Beszédes József Általános Iskola már 2015 óta lelkes és boldog résztvevője a Boldogság-programnak. Az iskola tagja a Boldog Iskolák Hálózatának, s tulajdonosai az Örökös Boldog Iskola címnek. Személyes megkeresés alkalmával sikerült olyan pedagógusokkal beszélnem a tapasztalataikról és a program hatásáról, akik nagyon elégedetten és lelkesen számoltak be arról, hogy pedagógiai munkájukat milyen mértékben segítette és segíti a mindennapokban is ez a projekt.

Az iskola honlapján (www.beszedesdunafoldvar.hu/dbmmoni/boldog-iskola-program/) büszkén írnak a program résztvevői:

„Iskolánk csatlakozott a Boldog Iskola Programhoz három osztállyal (2.c, 3.a és 4.c osztályok) a 2016–2017. tanévben. A tanulók Boldogságórákon vesznek részt havi rendszerességgel, amelyeket tanítóik tartanak számukra.

Ezen órák célja, hogy optimista gondolkodásra tanítsák meg a gyermekeket. A szeptemberi feladatuk hálatabló és hálakuponek készítése volt.”

„Ebben a tanévben csatlakoztunk a programhoz. A 'Hála' téma feldolgozása sok örömet okozott számunkra. A hálakuponekon lévő kis üzeneteket olvasva, rajzaikat ismét végignézve, visszagondolva beszélgetéseinkre, hálát és büszkeséget érzek tanítványaim felé. Izgatottan, s nagy szeretettel készítették kis kuponjaikat, s izgalommal várják, mit szólnak majd Szüleik, ha megkapják e meglepetéseket.”

Az intézmény vezetője, **Keresztesné Katona Mária** és helyettese, **Lókiné Zsóri Gabriella** elmondták, hogy a programra alsós pedagógus kolléganők figyeltek fel, s kérték a vezetés és a tantestület támogatását a részvételhez. A projektben való munkálkodás tehát nem a vezetők által elrendelt feladat, hanem a pedagógusi jobbító szándék, igény jelentkezett ilyen módon. **Hege-dűsné Katona Klára** tanítónő azonnal talált társakat az egyébként is jó munkakapcsolati talaján **Somogyi Lászlónéval** és **Széles Lászlónéval**.

2016-ban mindjárt három gyerekcsoporttal pályáztak a részvételre. A tantestület és a vezetés támogatásával immár hivatalos, a pedagógiai programban rögzített célként jelenhetett meg az iskola életében a **Boldogság-program**. A személyiségfejlesztési célokat, az azokat megvalósító feladatokat addig is alaposan kidolgozva tartalmazta az iskolai alapidokumentum, de a programba bekapcsolódással olyan módszertani segítséget kaptak a célok megvalósításához, ami jelentős sikereket hozott munkájukban.

Tapasztalataikról kérdeztem őket, lelkesen vették át egymástól a szót, hogy mennyire kedvezően fejlődik kis tanítványaik személyisége és egyúttal az osztályköz-

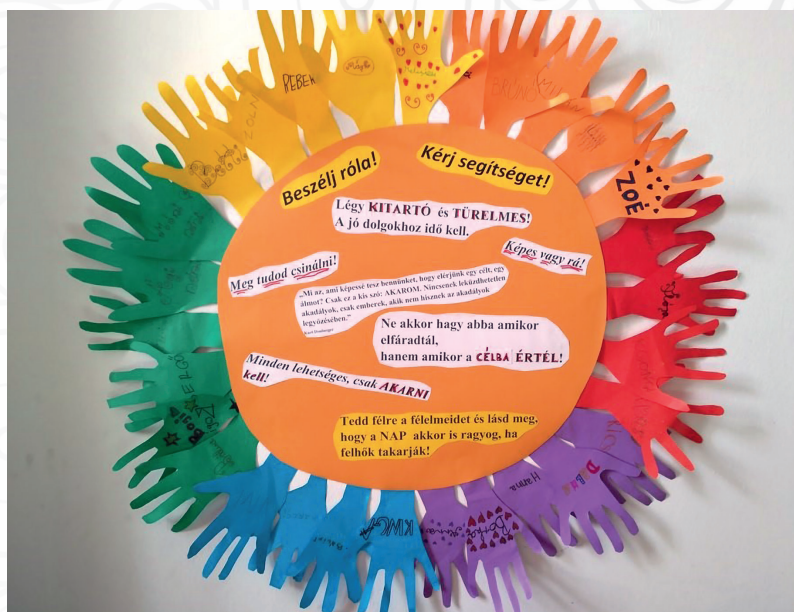

zösségük is. Úgy érzik, hogy a gyerekek nagyon várják a boldogságórákat, annyi érzelem, mondanivaló szabadul fel egy-egy órán, hogy még őket is meglepi, s a program szerinti havi egy óra egy-egy téma feldolgozására nem is elég. Természetesen a foglalkozások anyagát mindig az adott gyerekcsoporthoz igazítják. Úgy érzik, hogy amit kapnak ezeken az órákon a tanítványaik, az egy kis csomag az életre. A gyerekek azért is örülnek az alkalmaknak, mert azokról a dolgokról beszélhetnek, azokkal a gondokkal foglalkozhatnak, ami a hétköznapi életben nagyon foglalkoztatja őket.

Megható történet hangzott el arról, hogy az egyik kis roma tanuló nem tudott mit kezdeni azzal a feladattal, hogy jellemezze magát: 'Milyen vagy Te?' A többiek annyi pozitív dolgot soroltak fel róla, hogy a végén az derült ki, hogy ő igazán szerethető! Azóta máshogy áll a társaihoz, sőt az iskolai feladatokhoz is. A gyerekek a program által befogadóbbá, egymás iránt toleránsabbá válnak. A relaxációs gyakorlatokat is nagyon szeretik, érezhető a feszültség kiengedése.

Az iskolán belül már más pedagógusok is dolgoznak a programban. *Csányiné Varga Mónika, Bálint Mária* szerint azok a pedagógusok tudnak a projektben részt venni és eredményeket elérni, akik nagyon hisznek benne és elkötelezettek. Büszkéek, hogy egyre többen érdeklődnek a munkájuk iránt, s híre van a hatékonyságnak. Más településekről is olyan osztályba jönnek beiratkozni tanulók, ahol ez a program fut, mert régi iskolájukban beilleszkedési problémájuk volt. Tartottak már nyílt órát is, Bogyszlóról és Bölskéről jöttek érdeklődő pedagógusok, de a városi közvélemény is tud az eredményes munkáról, a helyi tévé műsora bemutatja őket. Egyre szélesebb körben ismerik meg a programot, a következő évben már az óvoda is bekapcsolódik.

A Dunaföldvári Beszédes József Általános Iskola immár négy csoporttal dolgozik a programban, a felső tagozatban is folytatódik a munka az előző évben már megtapasztalt formában, de az ötödikeseknek megfelelő szinten. E lelkes pedagógusközösség munkájáról,

tapasztalataikról írni hálás dolog, hisz meggyőzőek a gondolataik, érzéseik a Boldogságórák hatékonyságáról. Az a cél, hogy minél többen kapcsolódjanak be a programba gyermekeink mentális fejlődése érdekében, akkor teljesülhet, ha közkinccsé tesszük azokat a sikereket, amiket ezzel a programmal elértetek, s kövendő példaként tekintünk rájuk.

A program ismertetéséhez a www.boldogiskola.hu és a www.boldogsagora.hu oldalakon található információkat használtam, s ajánlom az érdeklődő pedagógusoknak, szülőknek. A konkrét tapasztalatokról a Dunaföldvári Beszédes József Általános Iskolában tett látogatásom alapján számoltam be.

A téma aktualitását aláhúzza, hogy a Pozitív Pedagógia és Nevelés Program elkötelezett szakembere, a Boldogság Világnapjára, március 21-ére online konferenciát szervezett, melyen 16 pszichológus és szakember előadásából ismerhették meg pedagógusok, szülők, hogyan lehet felülkerekedni a nehézségeken, alkalmazkodni a mindennapi kihívásokhoz. www.pozitivpedagogia.hu

A Boldogságóra Program szakmai vezetői kidolgozták az **Erősségközpontú Oktatási Programot**. A program legfőbb célja, hogy lehetőséget biztosítson a pedagógusoknak arra, hogy tantárgyspecifikusan építsék be pedagógiai programjukba a jóllét tudományát. A program a boldog élethez szükséges pszichés alapok feltárásával járul hozzá a gyerekek személyiségfejlődéséhez, s eszközöket ad a lelki jóllét megteremtéséhez és a kihívások legyőzéséhez. A programba történő bekapcsolódáshoz minden információ megtalálható a www.ekop.hu oldalon.

Kulturális ajánló

Összeállította: Németh Gábor

► SZÍNHÁZ

Textúra összművészeti előadássorozat

A Textúrák történetében idén először az előadás online streamen keresztül is elérhető mindenki számára, hely- és időkorlát nélkül. Az irányváltást egyrészt a járványügyi helyzet tette szükségessé, másrészt a digitális technológiának köszönhetően már mindazok részesülhetnek a Textúra nyújtotta komplex élményben, akiknek eddig nem volt rá lehetőségük. Az idei Textúrán múzeumi dolgozók bőrébe bújva mutatják be az irodalmi alkotásokat és a múzeum műtárgyait.

Az este során találkozhatunk a gazdag fantáziájú takarítóval, a sikeres, de magánéleti problémákkal küzdő projektvezetővel, a filozofikus gondolkodású teremőrrel, részt vehetünk egy múzeumpedagógus tárlatvezetésén, aki saját veszteségeit éli újra egy festmény láttán. A műtárgytechnikus a nőekkel való kapcsolatát osztja meg a szerelem istenével, a restaurátor szájából megszólalnak egy festmény gondolatai. Részesei lehetünk a híres luxemburgi performanszművész projektjének, és szemtanúi lehetünk annak is, ahogy a biztonsági őr éjszakai ügyelete alatt átéli saját félelmeit és küzdelmeit.

A Textúra előadásaiiban szereplő műtárgyakhoz és kortárs irodalmi alkotásokhoz múzeumpedagógiai feladatok, játékok kapcsolódnak. A kapcsolódó feladatok és foglalkozások irodalmi és képzőművészeti oldalról készítik fel a diákokat az előadások könnyebb befogadására, továbbá segítik az előadások értelmezését és feldolgozását. A komplex élményben több tanórán vagy akár egy egész projektnapon keresztül részesülhetnek a diákok.

További információ:

<https://www.szepmuveszeti.hu/textura-stream/>

► SZÍNHÁZ

József és testvérei – online előadás

(Thomas Mann – Koncepció:
Ascher Tamás és Gáspár Ildikó)

„Ádám és Éva óta, mióta egyből kettő lett, nem élhet senki anélkül, hogy ne kívánja embertársai lelkébe képzelni magát, s megismerni igazi valójukat, miközben egyúttal idegen szemmel is próbál nézni. Az együttérzés az önfenntartásnak nélkülözhetetlen eszköze.” Az ifjú Józsefet, Jákob legszeretettebb fiát testvérei egy száraz kútba vetik. Három napig időzik a mélyben, mintha meghalt volna, amikor egy öreg izmáelita megtalálja, megvásárolja, és magával viszi Egyiptomba. József szép és értelmes, kiválóságának köszönhetően hamar érvényesül az idegen országban, de egy asszony miatt másodjára is mély verembe kerül, a fáraó börtönébe – hogy immár férfivá érve szabaduljon fogságából és beteljesítse sorsát.

Thomas Mann regénye a 20. század legnagyobb szellemi vállalkozásainak egyike, az ókori kelet mítoszainak és vallásainak értelmező újramesélése. Népek és törzsek, istenek és emberek, nők és férfiak történetei fonódnak össze benne, és vezetnek vissza az emberi kultúra kialakulásának mélységes mélyen eredő gyökereiig.

Az előadás után rögzített Zoom-beszélgetést láthatnak az előadás rendezőivel és szereplőivel. Résztvevők: Gáspár Ildikó, Ascher Tamás, Gálffi László, Polgár Csaba és Patkós Márton. A beszélgetés moderátora Tompa Andrea.

Az előadáshoz tanári segédlet is tartozik:

<https://bit.ly/322gQ7M>

További információ és jegyvásárlás:

<https://bit.ly/3dSKMJj>

► FESZTIVÁL

41. Budapesti Tavaszi Fesztivál

Európa egyik legkomolyabb múltra visszatekintő összművészeti fesztiválját április 9–18. között rendezte meg a Budapest Brand nZrt. Az idei online program-sorozat felidézte a négy évtizedes hagyomány egy-egy emlékezetes pillanatát, és bemutatkozási lehetőséget adott korunk jelentős alkotóinak – műfaji megkötések nélkül.

A tíznapos virtuális fesztiválon egyaránt megjelent színház és kortárs tánc, komoly- és könnyűzene, néptánc és képzőművészet, hűen követve a korábbi fesztiválok összművészeti törekvéseit. A 90. születésnapját ünneplő Novák Ferenc Tata koreográfiája, Snétberger Ferenc és a Keller Kvartett *Hallgatója*, Bodó Viktor rendezése, Prieger Zsolt és Törőcsik Franciska *Pilinszky 100* című előadása mellett számos más, színes és izgalmas program érkezett a fesztivál online terébe. Az érdeklődők a társintézmények programjait meghatározott ideig még elérhetik.

Részletes műsor és további információ:
<https://budapestitavaszfesztival.hu/>

► FILM

Felkészülés meghatározatlan ideig tartó együttlétre

Márta, a negyvenéves idegsebész szerelmes lesz. Fényes amerikai karrierjét hátrahagyva visszatér Budapestre, hogy új életet kezdjen a férfival. Ám Márta hiába vár a Szabadság-híd pesti hídfőjénél: a férfi nem jelenik meg a randevún. Márta kétségbeesetten a keresésére indul, de amikor rátalál, élete szerelme azt állítja: soha sem látta őt azelőtt.

A film a *Szerdai gyerek* (2015) című többszörös díjnyertes alkotás után Horvát Lili második nagyjátékfilmje. A romantikus dráma *Csernátorny Dóra*, *Miskolczi Péter* és Horvát Lili produkciójában, a Poste Restante gyártásában készült, a Nemzeti Filmintézet 354 millió forintos támogatásával. A 35 mm-es nyersanyagra forgatott film operatőre a rendező régi alkotótársa, *Maly Róbert*, aki a *Szerdai gyerek* mellett az Oscar-díjas *Mindenkit* is jegyzi. A film főszerepeiben *Stork Natasa*t és *Bodó Viktort* láthatjuk.

További információ, megtekintés:

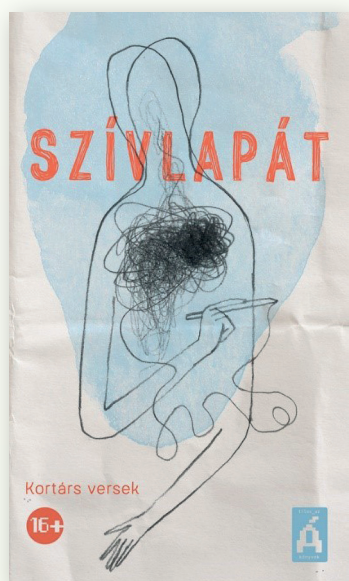
<https://cinego.hu/filmek/felkeszules>

► KÖNYV

Szívlapát

Tilos az Á Könyvek, 2017

A versgyűjteményben nyolcvanöt köztünk élő költő százötven verse olvasható. A versolvasás olyan, mint válogatni egy végtelen nagy ruhatárban. Lesz köztük olyan darab, ami eleinte lötyög rajtad, mint apád harmincéves bőrkabátja, aztán szépen belenősz. Lesz olyan, ami egyáltalán nem tetszik, és nem is fog soha. Aztán jön a szerelemvers első látásra, majd a nagy, örök kiválasztottak. A kötet darabjait korábban megjelent, felnőtteknek szóló versekből válogatta a szerkesztő. A válogatás egyik fő szempontja az lett, hogy olyan szövegek alkossák a *Szívlapát* című antológiát, melyek utat találhatnak a fiatal olvasókhöz, akik elsősorban *József Attilát*, *Pilinszkyt*, a nyugatosokat, *Petrít* és persze néhány kortárs költőt szeretnek. De talán többen lennének, ha látnák, milyen sokszínű a kortárs költészet, és hogy ezekben a versekben az élet nagy kérdései gyakran egészen más módon jelennek meg, mint a száz évvel ezelőttiekben.

Hajós Alfréd (Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Fájl:Hajós_Alfréd.jpg)

125 éve lett olimpiai bajnok Hajós Alfréd

Szöveg: Rózsavölgyi Gábor

125 éve, 1896-ban rendezték meg az első újkori olimpiát, melynek egyik nagy bajnoka volt a „magyar delfin”. Ki volt ez a fiatalember? Miért került nemzetünk nagyjai sorába? Lehet-e példaképnek állítani? Miért volt „magyar delfin”? Sorjáznak a kérdések Hajós Alfréd személye kapcsán.

A 19. század derekán a kialakulóban lévő modern világ megteremtette az emberiség nagy kincsét, a szabadidőt. Eltöltésének lehetőségei közé került a sport, ami az egészség megőrzése mellett a versenyzés izgalmát is jelentette. Coubertin báró kezdeményezésére – a magyar Kemény Ferenc közreműködésével – az ókori olimpiák felelevenítése szándékával 125 évvel ezelőtt megrendezték az első újkori olimpiát. Kemény egyébként a Millennium alkalmából Budapestet jelölte a Nemzetközi Olimpiai Bizottságnak, de a történelmi hagyományok Athén mellett szóltak, így 1896. április 6-án I. György király Athénban megnyitotta az első újkori olimpiai játékokat, melyen 13 ország 285 versenyzője 43 versenyszámban versenyzett.

Az első magyar olimpiai bajnok 1878. február 1-jén Guttman Arnoldként Budapesten született. 13 éves volt, amikor kikötői munkás édesapja a Dunába fulladt. Ez a súlyos gyermekkori trauma erős motivációt jelentett számára. Akárcsak korának sport iránt érdeklődő fiatalaberei, több sportágban is kipróbálta magát. Egyetemi hallgatóként is hajnali ötkor kelt, a Rudas-fürdő medencéjében úszott egy órát. A 18 éves egyetemista Hajós Alfréd 1896. április 10-én kelt levelezőlapján az alábbiakat írta édesanyjának: „*Tennem kellene valamit az amerikaiakkal szemben*”. Másnap a Zéta kikötő 11 fokos vizében úszva megszerezte nemzetünk első olimpiai győzelmeit (arany helyett ezüstérmet kapott akkor még minden győztes). Az olimpiai úszóversenyek nagy kihívást jelentettek a meleg vízhez szokott úszó számára, aki a jéghideg vízben, beolajozott testtel két versenyszámban is első lett. Viszsaemlékezésében így ír: „... a gondolatától is reszkettem annak, hogy mi fog történni, ha görcsöt kapok a hideg vízben. Sokkal inkább az életemért, mintsem a győzelemért úsztam... Pisztolylövés jelezte az indulást, s vadul nekivágtam a tarajos, húsba vágó hideg víznek... Még fel sem eszméltem, amikor a mindinkább erősödő moraj és a tömeg zúgása jelezte, hogy a versenyzők célba értek. Egyszerre csak a kiáltásokból a „Zito I Hungaria!” (Éljen Magyarország!) hangjai váltak ki, s a versenybírók hajóján a legmagasabb árbocra felhúzták Stobbe Ferenc bokrétaünnepi zászlaját. A zenekar pedig rázendített az osztrák himnuszra, de egyszerre elhallgatott a zene... néhány ember ajkán megszólaltak a magyar himnusz hangjai.”

Hajós olimpiai bajnoki eredménye 100 méteres gyorsúszásban 1 perc 22,2 másodperc volt, a versenyen nyolc nemzet tizenhárom versenyzője vállalkozott az úszásra. Hajós az ünneplés miatt az 500 méteres rajtot lekészte. Nem sokkal később 1200 méteren 18 perc 22,1 másodperccel fölényesen nyerte második „aranyérmét” a „magyar delfin”, ahogy az Akropolisz nevű lap újságírója elnevezte. A váltott karú úszását, amit a dunai matrózoktól tanult, magyar stílusnak nevezték el. Az eredményhirdetéshez kapcsoló-

Hajós Alfréd (labdával) 1947-ben, az első osztrák-magyar meccs 50. évfordulóján (Forrás: futballfuggo.blog.hu)

dik a legenda, mely szerint György király németül megkérdezte: „*Mondja fiatalember, hol tanult meg ilyen jól úszni?*” Mire hősrünk nagy derűtséget okozva, zavartan válaszolt: „*A vízben, Felség.*”

19 évesen felhagyott az úszással és sikeres tornász lett, majd 1897. május 9-én a Millenáris-pályán megrendezett első footballmérkőzésen már a BTC csapatában játszott. 1901-ben és 1902-ben tagja volt a bajnokcsapatnak, s balösszekötőként az első magyar válogatottnak. 1906-ban az első magyar szövetségi kapitány lett. Az 1910-es évek közepén sportcikkeket publikált, egy ideig szerkesztette a *Sport-Világ* című lapot, labdarúgó játékvezető is volt. A Műegyetemen építészetet tanult, ahol olyan kiváló mesterek tanították, mint *Alpár Ignác* vagy *Lechner Ödön*. *Lauber Dezsővel* közösen készített „Ideális stadion” terve ezüstérmet nyert az 1924-es párizsi olimpia művészeti kategóriájában. Olyan híres építményeket tervezett, mint a ma már a nevét viselő margitszigeti Nemzeti Sportuszoda, az újpesti Megyeri úti stadion, a debreceni Arany Bika Szálloda, a győri versenyszoda, a szombathelyi Nagy Lajos gimnázium, vagy a miskolci Hitelintézeti Palota. Küldetésének érezte, hogy vakoknak, értelmi sérülteknek és sike-teknek is építsen iskolákat, illetve hogy megtervezze az első magyar szülőotthont. Kormányfőtanácsosként elkerülte a munkaszolgálatot, a vészkorszakban a legendás úszó *Halassy Olivér* bújtatta a villájában. 1955. november 12-én hunyt el Budapesten. *Így lettem olimpiai bajnok* címmel a következő esztendőben publikálták visszaemlékezéseit. Szerencsére nem érte meg egyetlen, szeretett műegyetemista unokájának 1956-os hősi halálát. Emlékét az általa tervezett épületeken kívül róla elnevezett intézmények, utcák, díjak is őrzik.

1966-ban az Egyesült Államokban bevásárolták az úszás halhatatlanjai közé.

Reméljük, hogy idén júliusban, Tokióban ismét fellobban az olimpiai láng.

Felhasznált irodalom:

Árvai Tünde (2016): *Első olimpiikonjaink ...*, Újkor.hu, 2016. 08. 05. <https://ujkor.hu/content/elso-olimpiaikonjaink-negy-sportag-negy-arany> (Letöltés: 2021. 03. 18.)

Hajós Alfréd (1956): *Így lettem olimpiai bajnok*, Gondolat, Bp.

Keresztényi József (1980): *Az olimpiák története*, Gondolat, Bp.

Múlt-Kor hírportál, 140 éve született Magyarország első olimpiai bajnoka, 2018. <https://mult-kor.hu/epiteszket-es-focistaket-is-nagyot-alkotott-hajos-alfred-20151112> (Letöltés: 2021. 03. 18.)

Nyáry Krisztián (2016): Facebook-bejegyzés, 2016. január 18. <https://www.facebook.com/nyary.krisztian/posts/10153871840444855> (Letöltés: 2021. 03. 18.)

Iránytű

Összeállította: **Németh Gábor**

Nekrológ Mészáros István (1927–2021) emlékére

Nagy veszteség érte a magyar neveléstudományt: eltávozott *Mészáros István* neveléstörténész, művelődés- és egyháztörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyugalmazott tanára. Páratlanul sokoldalú tudós volt, aki kutatásainak tematikai gazdagodását ezekkel a szavakkal jellemezte egy vele készült interjúban: „Először a középkori oktatás-nevelés érdekelt. Igen színes, érdekes világ volt az. Később bemerészkedtem a reneszánsz idejébe is. Az 1970-es években azután tovább terjeszkedtem a 17–18. század felé: Apáczai és Comenius, valamint a *Ratio Educationis* foglalkoztattak. Ezek köréből írtam könyveket, tanulmányokat. A következő évtizedben váltott át érdeklődésem a gyönyörű reformkorra, majd a dualizmus időszakára. Az 1980-as években már a két világháború közötti időszak iskoláival is foglalkoztam,

míg végül az 1990-es években térhettem rá az 1945 utáni hazai iskola- és nevelésügyre, többek között ennek kritikájára is. De az 1990-es években időm nagy részét már az 1945–1990 közötti hazai egyháztörténet kutatására fordítottam.”¹

Hatalmas tudományos életművet tudhatott magáénak: könyveinek, szaktudományos monográfiáinak száma meghaladja a hatvanat. Műveit a forrásgazdagság, a tények feltétlen tisztelete, a minden tekintetben alapos és igényes feldolgozásmód jellemezte és mindezek mellett az olvasmányos stílus, az esztétikai értelemben is szép szövegminőség. A régi és újabb történeti korok iskolás gyermekeiről, tanáraitól, az iskolai szokásokról, az iskola életét jellemző érdekes rekvizitumokról szóló népszerűsítő könyveit, írásait, rádióelőadásait érdeklődéssel olvasták és hallgatták fiatalok és idősebbek egyaránt – egyebek között a *Köznevelés* hasábjain is.

Mészáros István a katedrán állva is nagyon sokat tett a nevelői gondolkodásmód és az ezt megalapozó hiteles történeti szemléletmód kialakításáért. Előadásaiiban a nagy történeti ívek felrajzolása, az összefüggések érzékeltetése mellett a konkrét forrásanyagban rejlő tényeket is nagy műgonddal tette érzékletessé hallgatósága számára.

Egykori tanítványaként sokan életre szóló szellemi és erkölcsi indíttatást kaptunk tőle: példát emberségből, tanításból, a tudás, a tudomány iránti alázatból. De mindenekelőtt példát kaptunk tőle az értékeivel, eszményeivel együtt is esendő ember iránti tiszteletből és elfogadásból, hiszen – gyermekként és felnőttként egyaránt – az ember volt valamennyi történeti tárgyú művének főszereplője. Nyugodj békében, Tanár Úr!

Pukánszky Béla

¹ Tölgyesi József: Beszélgetés Mészáros István professzorral, nevelés- és művelődéstörténésszel. *Neveléstörténet*, 2004. 1. szám.

Ingyenes szupervíziót kínálnak a pedagógusoknak és a gyerekekért dolgozó szakembereknek

Az UNICEF Magyarország felkérésére mentálhigiénés szakértők vállalták, hogy tudásukat ingyenesen a gyerekekért dolgozó szakemberek szolgálatába állítják. A szupervíziós programba jelentkezhet minden pedagógus, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásban dolgozó szakember. Egy ülés jellemzően 45 perces beszélgetést jelent, az igényekhez és a kapacitáshoz igazodva 1–5 alkalommal. Indokolt esetekben az alkalmak száma bővíthető. A pandémia korábbi szakaszában ötvenen részesültek a pro bono szolgáltatásban, mintegy 160 szupervíziós ülés során. A kezdeményezést a Magyar Szupervizorok és Szupervizor-Coachok Társasága is támogatja. Minden, a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakember és pedagógus jelentkezhet.

További információ: unicef.hu/szupervizio-gyermekvedelemben-dolgozoknak

Több ezer fiatal kapott esélyt az oktatásban

Több ezer hátrányos helyzetű fiatal kapott szakértő támogatást tanulmányai folytatásához és a munkaerőpiacon nélkülözhetetlen végzettség megszerzéséhez az Oktatási Hivatal (OH) *Esélyteremtés a köznevelésben* (EFOP-3.1.7-16-2016-00001) című kiemelt projektjének köszönhetően, amely – az Európai Unió 3 milliárd forintos vissza nem térítendő támogatásával – összesen 4,29 milliárd forintból valósult meg. Az OH a projektbe bevont 150 iskola szakmai munkáját segítette az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Módszertan (ETIPE) alkalmazásával: a fejlesztési célokat mentorok, szupervizorok, pszichológusok és gyógy-pedagógusok összehangolt munkájával valósították meg.

A hivatal továbbá több, intézményrendszeren kívüli programnak biztosított módszertani támogatást:

288 tanodát segített 25 tanácsadó, akik rendszeresen látogatták az intézményeket, közreműködtek a be- és kimeneti mérések elvégzésében, az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében és a költséghatékony gazdálkodásban, valamint képzéseket, műhelyfoglalkozásokat szerveztek.

A Bari Shej program két éven át 88 intézményben 2000 roma lányt támogatott mentorálással végzettsége megszerzésében és a hétköznapi életben. Az eredményes munkát az OH mentorkézikönyv elkészítésével, képzésekkel és műhelyfoglalkozásokkal segítette.

A második esély iskolák célja a végzettség nélküli iskolaelhagyók visszatérése az oktatásba. Az intézmények a tanulók egyéni jellemzőit, körülményeit figyelembe véve szervezték meg a nevelés-oktatást. Az OH 13 ilyen iskola munkáját is támogatta továbbképzésekkel, műhelyfoglalkozásokkal.

A projektben létrejött a Módszertani Partneriskola Hálózat: az intézmények feladata, hogy a gyakorlatban készítsék fel a pedagógushallgatókat az esélyteremtő munkára. A partneriskolák az OH közreműködésével változatos módszertani kultúrát ismertek meg, amelynek elsajátításával képessé váltak a tanárjelöltek fogadására. (Oktatási Hivatal)

Ingyenes kurzusok segítik a felkészülést a matematikaérettségire

A Telekom támogatásával ingyenesen elérhető Gerőcs László, az ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium országosan ismert vezetőtanárának, több tucat tankönyv szerzőjének, az egykori *Repeta – Matek* tévéműsor arcának, továbbképzések vezetőjének, tanítási módszertan kidolgozójának, az Index.hu-n évente látható matekérettségik megoldójának felkészítő kurzusa.

„A középszintű kurzus a teljes középiskolai tananyagot átismétli 20 részben – definíciókkal, kidolgozott példákkal, házi feladatokkal. Az utolsó videóban egy próbaérettségi feladatsort oldunk meg. Célunk, hogy a résztvevők egy külső, ugyanakkor éles vizsgahelyzetben próbára tehessék tudásukat és modellezhessék a vizsgaszituációt. A feladatsor összeállításáért, azok színvonaláért Gerőcs Tanár Úr felel. Az emelt szintű kurzuson más módszertant alkalmazunk, mert feltételezzük, hogy a középiskolai tananyag alapjait már ismered. Megtanítunk komplex matekfeladatok megoldására, hogy emelt szinten ne érjen meglepetés. Gerőcs Tanár Úr összeállított 16 feladatlapot, 9 feladattal. Ezeket önállóan kell megoldanod, vagy elkezdened, mielőtt megnézed a videókat. A feladatok megoldását sokszor több megközelítés alapján is bemutatjuk.”

További információ: korrepeta.hu

Pályázatok

Összeállította: **Németh Gábor**

Kertész Másként

A Kertész Imre Intézet Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft.-vel (MANK) közös kiírás célja, hogy Kertész Imre kiemelkedő irodalmi öröksége a kortárs alkotóművészet nyelvén szólaljon meg. Az alkotói pályázatra kifejezetten a felhívásra készült, új alkotásokat várnak, amelyek egy Kertész Imre-idézetet felhasználva születnek meg, szorosan kötődve az író munkásságához. Pályázni lehet képzőművészeti, iparművészeti, valamint fotóművészeti alkotásokkal.

A pályázat beadási határideje: 2021. május 31.

A beérkezett műveket szakmai zsűri bírálja el. Az első három helyezett a Kertész Imre Intézet pénzjutalmában részesül. A beküldött alkotásokból katalógus készül, a legjobb pályaműveket pedig a Kertész Imre Intézet és a MANK közös kiállításon is bemutatja.

Bővebb információ és a pályázati kiírás itt olvasható:
www.kerteszeintezet.hu/intezet/palyazat
www.alkotomuveszet.hu

Gyermek- és ifjúsági rajzpályázat

A Szépművészeti Múzeum tematikus rajzpályázatot hirdet az általános és középiskolás korosztály számára, kreatív rajzok, grafikák és illusztrációk, illetve festmények beküldésére. A cél, hogy a diákok alaposan megfigyeljék környezetüket, legyenek merészek, alkítsák ki bátran a saját művészi stílusukat! A győztes pályaműveket múzeumi szakemberek választják ki.

Beküldési határidő: 2021. május 25.

Díjak:

– 50 000 Ft összegű ajándécsomag a MúzeumShop kínálatából a Barátaink, az állatok (6–10 éves korosztály) kategóriában

- LG vezeték nélküli fülhallgató (HBS-FN6) és LG bluetooth hangszóró (PL5W) az Élet az édenkertben/Utazás Noé bárkáján (11–14 éves korosztály) kategóriában
- 50 000 Ft-tal feltöltött OTP Junior prepaid meglepetés kártya a Szép természet (15–19 éves korosztály) kategóriában

Ezen kívül minden díjazott kap egy-egy családi belépőt a Budakeszi Vadasparkba és a Szépművészeti Múzeumba.

További információ:

www.szepmuveszeti.hu/muzeumi-menazseria

Kárpát-medencei fotóverseny

A Gödöllői Nemzetközi Természet- és Környezetvédelmi Fesztivál ismét meghirdeti az *Ember és Természet* témájú pályázatot a Kárpát-medence felső tagozatos és középiskolás magyar ajkú diákjai számára, lehetővé téve, hogy fotókon keresztül mutassák be a természettel és annak védelmével kapcsolatos gondolataikat, észrevételeiket.

A versenybe olyan fotókat várnak, amelyek a természet szépségét, értékét művészi aspektusból láttatják, érzékeltetik a természettel való kapcsolatunkat. Ebbe beletartozhat a természetfotó, de az olyan alkotás is, ami sokkoló, figyelemfelkeltő és elgondolkodtató.

A pályázatra beküldött fotókat szakmai zsűri bírálja el két külön korosztályi kategóriában (10–14 évesek és 15–18 évesek). Az I–II–III. helyezettek értékes díjakat kapnak (20–60 ezer forint). A zsűrizett és kiállításra, bemutatásra javasolt fotók megtekinthetők lesznek a 2021. évi Nemzetközi Természet- és Környezetvédelmi Fesztivál idején, már hagyományosan a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ falai között, majd ez után még 4 helyszínen az országban.

Nevezési határidő: 2021. május 30.

Eredményhirdetés és díjátadás:
2021. szeptember 12.

További információ: www.godollofilmfest.com/hu/ember-es-termeszet-fotopalyazat-2021

Régebbi lapszámainkat, cikkeinket megtalálják a

folyoiratok.oh.gov.hu
weboldalon

OKTATÁSI
HIVATAL

nkp

Tanulócsoportok
száma

1721

Hány okosfeladatsor
érhető el?

3204

Hány okosfeladat
érhető el?

39 482

Többek között az alábbi,
új NAT szerint
átdolgozott
okostankönyvek
érhetőek el a portálon:

- Matematika 5.
- Irodalom 5.
- Magyar nyelv 5.
- Történelem 5.
- Etika 5.
- Természetismeret 5.
- Matematika 9.
- Irodalom 9.
- Magyar nyelv 9.
- Történelem 9.

8980

okosfeladatot
készítettek
a felhasználók

1129

okosfeladatsort
készítettek
a felhasználók

123 180

a legmagasabb
egyéni látogatói szám
egy nap alatt

8553

feladatot osztottak ki
a regisztrált pedagógusok
a tanulócsoportokban

50 205

regisztrált felhasználó
a portálon